

หน้าที่ของคำซ้ำในภาษาเขมร

คำซ้ำภาษาเขมรที่นำมาศึกษาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ คือ คำซ้ำที่ประกอบด้วยคำหลัก และคำสร้อยเช่นเดียวกับคำซ้ำภาษาไทย คำสร้อยเป็นคำที่ไม่มีความหมายสมบูรณ์แต่มีหน้าที่สำหรับประกอบคำหลัก ส่วนคำหลักเป็นคำที่มีความหมายสมบูรณ์และมีหน้าที่ตามหลักไวยากรณ์ คำหลักและคำซ้ำที่เกิดจากคำหลักนั้นอาจจะมีหน้าที่อย่างเดียวกันหรือต่างกันไปได้

ในบทนี้จะศึกษาหน้าที่ของคำหลักและคำซ้ำที่เกิดจากคำหลักนั้น ๆ ว่าเหมือนกันหรือต่างกันอย่างใด การกำหนดหน้าที่ของคำซ้ำนั้นได้ใช้วิธีกำหนดตามตำแหน่งของคำที่ปรากฏในประโยคเป็นสำคัญ หน้าที่คำในภาษาเขมรได้กำหนดตามที่ Mrs. J. M. Jacob¹ และนางกาญจนา นาคสกุล² ได้วางหลักเกณฑ์การกำหนดไว้

คำว่าในภาษาเขมร แบ่งตามหน้าที่ได้ต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. คำนาม
2. คำกริยา

¹ Judith M. Jacob, Introduction to Cambodian, (London : Oxford University Press, 1968)

² Karnchana Nacaskul, "Parallelism in the Use and Construction of Certain Grammatical and Lexical Items in Cambodian and Thai : A Typological Comparative Study" (unpublished Ph.D. thesis, University of London, 1971)

3. คำกริยาคุณศัพท์

4. คำวิเศษณ์

คำทำประเภทคำกริยา กริยาคุณศัพท์และคำวิเศษณ์ในภาษาเขมร อาจประสม
กับคำว่า การ /ka:/ "การ, ความ" และ គ្រឿង /kr̥iəŋ/ "เครื่อง"
และ ឆ្លើយ /seckdy/ "ความ" แล้วทำหน้าที่เป็นคำนามได้อีกด้วย เช่น

การ /ka:/

1. คำกริยา

/svs ch̆n̆ae-ch̆n̆ol comno:t l̆e:k/

ศิษย์ สงสัย โจทย์ เลข

2. คำกริยาคุณศัพท์

/m̆in cam-bac thv̆i: r̆ik ch̆n̆ae-ch̆n̆ol dol na: t̆iet t̆e/

ไม่ จำ ทำ กริยา สงสัย ถึง ไหน อีก ++³

ไม่รู้จักจำ ทำกริยาสงสัยไปถึงไหนอีก

3. คำนาม

/khpom m̆i:ən ka: ch̆n̆ae-ch̆n̆ol/

ฉัน มี ความ สงสัย

គ្រឿង /kr̥iəŋ/

1. คำกริยา

/thp̆ay nih tu:ə lkhaon pre'dap-pre'da: kr̆iəŋ-p̆eç/

วัน นี้ ทั่ว ละคร ประดับ เครื่องเพชร

³ ++ หมายความว่า ไม่มีคำแปลที่ตรงกันคำต่อคำในภาษาไทย

2. คำนาม

/kr̩t̩eŋ pr̩e'dap-pr̩e'da: niḥ mi:ən t̩omlay craen/
 เครื่อง ประดับประดา นี้ มี ราคา มาก

เลขชกั /seckhdry/

2. คำกริยา

/phlo:v niḥ l̩um'ba:k-l̩um'bvn n̩əs/
 ทาง นี้ ลำบากลำบาก มาก

2. คำวิเศษณ์

/phlo:v niḥ t̩iv l̩um'ba:k-l̩um'bvn n̩əs/
 ทาง นี้ ไป ลำบากลำบาก มาก

3. คำนาม

/seckhdry l̩um'ba:k-l̩um'bvn niḥ thv̩i: ?aoy y̩i:ŋ ba:n
 ความ ลำบากลำบาก นี้ ทำ ให้ เรา ได้

somrec pho:l n̩iv th̩ay m̩ik/
 สำเร็จ ผล ึ่ง วัน หน้า

ความยากลำบากทำให้เราได้รับความสำเร็จในวันหน้า

ในการพิจารณาหน้าที่จะคู่แต่เฉพาะเมื่อคำว่าเหล่านี้ปรากฏโดยลำพังเท่านั้น

ในบทนี้ คำว่าภาษาเขมรทั้งหมดที่เก็บรวบรวมไว้ จะถูกแบ่งออกตามหน้าที่ที่ปรากฏ เป็น 2 พวกใหญ่ ๆ คือ พวกที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกับคำหลักของคำวำนั้น ๆ และพวกที่ทำหน้าที่แตกต่างจากคำหลัก คำว่าที่มีหลายหน้าที่และคำหลักที่มีหลายหน้าที่จะนำมาพิจารณาทีละหน้าที่ คำเหล่านี้จึงจะปรากฏมากกว่าหนึ่งครั้งตามลักษณะหน้าที่นั้น ๆ ทั้งนี้จะได้มีเชิงอรรถอธิบายให้ทราบอย่างชัดเจนด้วย

12.1 คำซ้ำและคำหลักทำหน้าที่อย่างเดียวกัน

12.1.1 คำซ้ำและคำหลักปรากฏในประโยคเดียวกันได้ โดยไม่เปลี่ยนหน้าที่และความหมาย มี 4 หมวด คือ หมวดคำนาม หมวดคำกริยา หมวดคำกริยาคุณศัพท์ และ หมวดคำวิเศษณ์

12.1.1.1 คำนาม

คำซ้ำและคำหลักที่ทำหน้าที่เป็นคำนามได้เหมือนกันในภาษาเขมร เท่าที่รวบรวมไว้มี 24 คู่ ในประโยคตัวอย่างซึ่งแสดงตำแหน่งที่คำซ้ำและคำหลักเกิดต่อไปนี้จะเขียนคำซ้ำและคำหลักไว้ด้วยกัน มีเครื่องหมายวงเล็บใส่ไว้ หมายความว่า ในประโยคดังกล่าวจะเลือกใช้คำหลักหรือเลือกใช้คำซ้ำคำใดคำหนึ่งก็จะได้ความเท่ากัน และในประโยคตัวอย่างภาษาเขมรที่จะเสนอทั้งในบทนี้และบทต่อ ๆ ไป จะมีคำแปลภาษาไทยไว้ด้วย คำแปลนี้ จะแปลเทียบคำต่อคำ หากคำแปลคำต่อคำเข้าใจได้ง่ายหรือไม่ทำให้เข้าใจผิดเป็นอย่างอื่น ก็จะไม่มีการแปลทั้งประโยคให้ แต่ถ้ามคำแปลคำต่อคำนั้นไม่ทำให้เข้าใจข้อความในภาษาเขมรได้ชัดเจนก็จะมีคำแปลทั้งประโยคให้ไว้ด้วย

6. ⁴ ក្រុងកក្កដា /kon'lok-kon'liet/ ⁵
 /khnɔm lɛək mi:əs pɛ:c nɔv konlaen na: mi:ən
 ด้น ด้น ทอง เพชร ใน ด้น ไหน มี
 kon'liet (kon'lok-kon'liet) craən/
 ของเล็กของน้อย มาก
 ด้นด้นเพชรทองไว้ในด้นด้นมีของเล็กของน้อยมาก

⁴หมายเลขหน้าคำว่า หมายถึงหมายเลขซึ่งเรียงตามลำดับพยัญชนะของคำว่าในภาคผนวก ข.

⁵คู่มือหมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3

7. กธฺฏฐคธฺฏฐาถ /kon'liet-kon'lo:ŋ/
 ไซเหมือนกับหมายเลข 6
10. กัฏฐีคัฏฐา /kam'pri:-kam'pri:ə/
 /rə̌tha:phiba:l tro:v ceŋcɔ:v m haey thae rē̌ksa: ko:n
 รัฐบาล ท้อง เฝียง แลว คุแล รักษา ฐก
 kam'pri:ə (kam'pri:-kam'pri:ə/
 กำพร้า
 รัฐบาลท้องเฝียงและคุแลเด็กกำพร้า
11. คัฏฐำ /khdvɔy-khdam/
 /ka: khdvɔy (khdvɔy-khdam) nimu:əy nimu:əy pǐba:k
 การ คดี หนึ่ง หนึ่ง ลำบาก
 dohsra:y m̌s/
 แก่คลาย มาก
 คดีหนึ่ง ๆ ลำบากที่จะแก้ไขมาก
15. คภูธคภูฐีถ /khbu:ən-khbueŋ/
 /kə̌: do:ŋhae khbu:ən (khbu:ən-khbueŋ) ko:n komloh
 เขา แท้ ขบวนการ ฐก หนุม
 m̌:k do:l haey/
 มา ถึง แลว
 เขาแท้ขบวนการหนุมมาถึงแล้ว
40. คณฐำ /khnɪ:-khnɪ:ə/ 6

/yʰi:ŋ tro:v ceh cu:ey khni:ə (khni:-khni:ə) tʰiv v̄iŋ
 เรา ต้อง รู้จัก ช่วย หนึ่งกันและกัน ไป กลับ

tʰiv mɔ:k/

ไป มา

เราต้องรู้จักช่วยหนึ่งกันและกัน

59. ผู้ชั่ง /chʰŋ-chʰaen/

/kə: tro:v la:n bok bak chʰŋ (chʰŋ-chʰaen/

เขา ถูก รถยนต์ ทับ หัก กระตุก

เขาถูกรถยนต์ทับกระตุกหัก

62. ผู้เชื่อผู้สาธุ /cũm'niə-cũm'ni:əŋ/

/kə: mi:ən cũm'niə (cũm'niə-cũm'ni:əŋ) tha: n̄iŋ ba:n

เขา มี ความเชื่อ ว่า จะ ได้

so: nthiphiep khnoŋ pe:l ch̄ap ch̄ap niŋ/

สันติภาพ ใน เวลา เร็ว เร็ว นี้

เขามีความเชื่อว่าจะมีสันติภาพเกิดขึ้นเร็ว ๆ นี้

85. บุตรตกบุตรดี /trə'pɔ:k-trə'p̄iŋ/

/ʋəŋcʰi:ŋ dak trə'pɔ:k (trə'pɔ:k-trə'p̄iŋ) ʋə:ŋkũy coh/

เชิญ วาง กน นิ่ง เกิด

ไปรคนิ่ง

120. รับข้อ /baep-phaen/

/yʰi:ŋ thvʰi:ka: ta:m' baep (baep-phaen)

เรา ทำงาน ตาม แบบ

121. บั้งไฟบั้ง /bɔmnae-bɔmnol/

/kè: ba:n so:ŋ bəm'nol (bəm'nae-bəm'nol) r̄n̄:ec ?oh haey/
 เขา ได้ ใจ หนึ่สิน ลิน หมด แลว
 เขาได้ใจหนึ่สินหมดสินแลว

125. ปู้สิ /p̄v̄y-sv̄y/
 /n̄i:en t̄u:c ko:n rebos n̄i:ek mi:en p̄v̄y (p̄v̄y-sv̄y)
 นาง กูจ ลูก ของ คุณ มี สามี่
 haey r̄n̄: n̄i:v/
 แลว หรือ ยัง

133. ปฺรสาปฺรสา /pr̄e'dap-pr̄e'da:/⁷
 /pr̄e'dap (pr̄e'dap-pr̄e'da:) n̄i:h mi:en taml̄i:y craen/
 ลิงของ นึ่ มี ราคา แพง

145. ปฺรหฺเญปฺรหฺเญ /pr̄e'haen-pr̄e'haen/
 /t̄u: n̄i:h mi:en pr̄e'haen (pr̄e'haen-pr̄e'haen) craen n̄i:s
 กู นึ่ มี ของเล็กของนอย มาก นั้ก
 กูใบึ่มีของเล็กของนอยมาก

177. ปฺรลึนปฺรลึน /pr̄e'li:n-pr̄e'li:n/
 /khpom ph̄ey p̄e:k bat pr̄e'li:n (pr̄e'li:n-pr̄e'li:n)
 ฉัน กลัว มาก หาย สติสัมปรัญญะ

?oh r̄e:li:n/
 หมด ลิน

ฉันกลัวมากจนหมดสินสติสัมปรัญญะ

⁷ดูหมายเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.2

180. ប្រតិបត្តិ ប្រតិបត្តិ /pre'liŋ-prə'liəh/
 ខែ ដើម ដំបូង លេខ 177
184. ទីក្រុង ទីក្រុង /prəy-phisay/⁸
 /pɨ:ək cao ʔa:sray nɨv khnoŋ prəy (prəy-phisay) /
 ភ្នំពេញ កែវ ខ្មែរ កម្ពុជា ក្នុង ឆ្នាំ
 ភ្នំពេញ កែវ ខ្មែរ កម្ពុជា ក្នុង ឆ្នាំ
186. មនុស្ស មនុស្ស /mə'nus-mə'ni:ə/
 /nɨv phsa: trɨy khnom khɨ:ŋ mə'nus (mə'nus-mə'ni:ə) craen/
 ពួក គ្រាន់ ប្រា ជំនួញ មើល មនុស្ស ច្រើន ណាស់
 ពួក គ្រាន់ ប្រា ជំនួញ មើល មនុស្ស ច្រើន ណាស់
188. មនុស្ស មនុស្ស /mə'yi:-mə'yi:ə/
 /srey nih mi:ən mə'yi:ə (mə'yi:-mə'yi:ə) craen/
 ភ្នំពេញ កែវ ខ្មែរ កម្ពុជា ក្នុង ឆ្នាំ
 ភ្នំពេញ កែវ ខ្មែរ កម្ពុជា ក្នុង ឆ្នាំ
256. លំដាប់ លំដាប់ /lùm'dap-lùm'daoy/
 /yɨ:ŋ tro:v thvɨ:ka: ta:m lùm'dap (lùm'dap-lùm'daoy) /
 រៀប ចំណុះ តាម លំដាប់ លំដាប់ លំដាប់
259. ស្រី ស្រី /lbɨy-lbɨy/
 /kə: mi:ən chmùəh lbɨy (lbɨy-lbɨy) kha:ŋ ʔaksə:sə:t/
 ខ្មែរ កម្ពុជា ក្នុង ឆ្នាំ ខ្មែរ កម្ពុជា ក្នុង ឆ្នាំ
 ខ្មែរ កម្ពុជា ក្នុង ឆ្នាំ ខ្មែរ កម្ពុជា ក្នុង ឆ្នាំ
265. វត្ត វត្ត /vət-va: /

⁸ ពាក្យលេខដើមខាងលើ 12.2.4

/mi:ən vət (vət-va:) ci:ə craən nɪv kronɰtɛ:p/
 มี วัดวา เป็น มาก ใน กรุงเทพ ฯ
 มีวัดวาหลายแห่งในกรุงเทพ ฯ

284. สดีสดี /səm'dey-səm'dav/
 /niəŋ nih mi:ən sɔm'dey (sɔm'dey-səm'dav) kɪ:ə ʔaoy
 ผู้หญิง นี้ มี วาจา ครว ให้
 srəlap/
 รัก

วาจาผู้หญิงคนนี้ชวนให้เอ็นดู

287. สพายสพาย /səm'pi:əy-səm'pɪ:/
 /kɰpɔm spiəy sɔm'pi:əy (sɔm'pi:əy-səm'pɪ:) craən nəs/
 ฉัน สพาย ของ มาก นัก
 ฉันสพายของมาก

12.1.1.2 คำกริยา

คำว่าและคำหลักที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้เหมือนกันในภาษา
 เขมรเท่าที่รวบรวมไว้มี 118 คู่ ในประโยคตัวอย่างซึ่งแสดงตำแหน่งที่คำว่าและคำหลักเกิด
 ต่อไปนี้ จะเขียนคำว่าและคำหลักไว้ด้วยกัน มีเครื่องหมายวงเล็บใส่ไว้ หมายความว่า ใน
 ประโยคดังกล่าวจะเลือกใช้คำหลักหรือเลือกใช้คำว่าคำใดคำหนึ่งก็ได้ความเท่ากัน

2. คู่อีกคู่อีก /kə'khvek-kə'khvək/⁹
 /ʔa:v nih kə'khvək (kə'khvek-kə'khvək) nas/
 เสื่อ นี้ สกปรก มาก
 เสื่อที่วันนี้สกปรกมาก

⁹คู่มือหมายเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.4

3. កត្រាភក់កត្រាង /kon'trak-kon'traen/
 តែដើម្បីអោយលេខ 4

4. កត្រាភក់កត្រាង /kon'trak-kon'traen/¹⁰
/khme:ŋ nih pɔ:lna: khdau khlu:ən khlaŋ ko:
 កើត នឹង ម៉េច រត់ ក្នុង ក្រុង ក៏
 kon'trak (kon'trak-kon'traen) day cɔ:ŋ/
 ស្រាប់ ម៉េច ក៏
 កើតក្នុងនេះម៉េចរត់ក្នុងក្រុង

13. ក្រុមភក់ភក់ /khet-khbiəp/
/yɔ:k sɔmpuət-pha:mɔ:ŋ nih tɕi khbet (khet-khbiəp) ʔaoy
 ខ្មែរ ជ្រាប ក្នុង ទៅ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ
 khpom bontec/
 ក្នុង ក្នុង

25. ក្រុមភក់ /kʔe:ŋ-kʔa:ŋ/¹¹
/mɔnɔs nih kʔe:ŋ (kʔe:ŋ-kʔa:ŋ) tae mɔt/
 មនុស្ស នឹង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង
 ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង

26. ខ្មែរ /kha:-khaŋ/

¹⁰ ត្រូវបានលេខដើម្បីអោយលេខ 12.1.1.3 និង 12.1.1.4

¹¹ ត្រូវបានលេខដើម្បីអោយលេខ 12.1.1.3

/yɔːk dɔy mɔːk khaː (khaː-khaŋ) mɔ̄n ʔaoy tɔ̄k hoː/
 เอา ดิน มา กั้น ไม่ ใ้ น้ำ ไหล

27. อิฮอ /khɔt-khom/

/coː nɛək khom (khɔt-khom) thvɔː kaː/
 จง กุณ หมั้น ทำ งาน
 (กุณ)จงหมั้นทำงาน

28. เอฮอ /kheː-khɔŋ/

/mənuh mnɛək nih khɔŋ (kheː-khɔŋ) craen nas/
 คน 1 คน นี้ โกรธ มาก นึก
 คนคนนี้โกรธมาก

29. อะฮอ /khah-khom/

ไซ่เหมือนกับหมายเลข 27

36. คิตคู /kɔ̄t-kɔ̄ː/

/yɔːŋ troːv kɔ̄t (kɔ̄t-kɔ̄ː) cɔ̄ːə-mɔ̄n-sɔ̄n/
 เรา ทอง ตรีกตรอง เสียก่อน

39. คูปคูป /kum'hɔ̄k-kum'hɔ̄kː/

/kɔ̄ət kum'hɔ̄k (kum'hɔ̄k-kum'hɔ̄kː) dak khpom thaː khpom
 เขา ตะคอก ใส่ ฉัน ว่า ฉัน

chkuːət/
 บา

41. คูนคูน /khnɛː-khnɔ̄n/

/yɔːŋ mɔ̄n nɔ̄ŋ thvɔːkaː ʔvɔy-ʔvɔy troːv khnɛː
 เรา กอน จะ ทำงาน อะไร ๆ ทอง คะเน

(khnè:-khnǒn) mʰ:l ʔaoy sru:əl svn/
 ๑ ให้ สะควาก ก่อน
 ก่อนที่เราจะทำงานอะไรก็ตาม ต้องกะเนให้ดีกว่า

42. ครือสึครืออ่าส /krə'vi:s-krə'vi:əs/ ¹²

/kè: krə'vi:əs (krə'vi:s-krə'vi:əs) dāy
 เขา แก้ว มือ

43. พฺฐาสึ /khliət-khlèy/

/kè: ba:n khliət (khliət-khlèy) pi: srok kəmmaət/
 เขา ใต้ คลาดคลา จาก ถิ่น กำเนิด

48. ซาฮอ่าฮ /ca:y-vi:əy/

/yʰ:ŋ m̄n̄ tro:v ca:y (ca:y-vi:əy) ʔot preyaoc t̄:/
 เรา ไม่ ต้อง จ่าย ไม่ ประโยชน์ ++
 เราไม่ควรจ่ายเงินโดยไม่มีประโยชน์

51. ครือบูครือบอ /crə'bo:k-crə'bol/ ¹³

/khlvŋ crə'bol (crə'bo:k-crə'bol) sɔmlɔ: ka:ri:
 แหก ผสม แยก กาทริ

ci:ə-m̄:əy-n̄m̄ ba:y/
 กับ ชาว

¹² หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.2.7

¹³ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.4

55. จ๊อจ๊อ /chɲae-chɲol/¹⁴
 /sɔs chɲol (chɲae-chɲol) cɔmnaot lɛ:k/
 คิมย๋ สงสัย โจทย์ เลข
56. จ๊อจ๊อ /chɲol-chɲa:y/
 ใจเหมือนกับหมายเลข 55
60. จ๊อจ๊อ /chʔaet-chʔon/
 /kɲom mɛn ʔa:c ɲam ʔvry tɿət ba:n tɛ: prɔh
 ฉั้น ไม่ อาจ ทาน อะไร อีก ได้ ++ เพราะ
 kɲom ba:n ɲam chʔaet (chʔaet-chʔon) mɔ:k rɯ:ɔc tɿv haey/
 ฉั้น ได้ ทาน อืม มา เสร็จ ไป แล้ว
 ฉั้นไม่สามารถทานอะไรได้อีกแล้วเพราะฉั้นทานอืมมาเสร็จแล้ว
66. จ๊อจ๊อ /chlɛk-chli:/
 /khme:ŋ nɪh yv:k sɔk: mɔ:k chli: (chlɛk-chli:) ɲɔŋ
 เด็ก ปี่ เอา น้ำตาล มา ชยี้ กล้วย
 chʔ:ŋ/
 เทา
 เด็กคนนี้เอาน้ำตาลมาชยี้ด้วยเท่า
67. จ๊อจ๊อ /chli-chlɛk/
 ใจเหมือนกับหมายเลข 66
68. จ๊อจ๊อ /ɲɛk-ɲi:/
 /kɛ: ɲi: (ɲɛk-ɲi:) sɔmpɔt/
 เขา ชยี้ ฆ่า

¹⁴ หมายเหตุเกี่ยวกับข้อ 12.1.1.3

71. ញឹមញីញឹម /nɛ'niim-nɛ'ni:m/ ¹⁵
 /kɛ: nɛ'niim (nɛ'niim-nɛ'ni:m) mɔ:k rɔ:k khnom/
 เขา ยิ้มแย้ม มา หา นั้น
 เขายิ้มแย้มกับฉัน
72. ញឹតញឹម /nɛ'ni:t-nɛ'ni:m/
 /kɛ: nɛ'ni:t (nɛ'ni:t-nɛ'ni:m) mɛn hi:en co:l mɔ:k/
 เขา หวาดหวั่น ไม่ กล้า เข้า มา
73. ញឹញឹ /ni:-nuək/
 ไซ้เหมือนกับหมายเลข 68
81. ត្រុដុត្រុដាល់ /trə'dos-trə'dal/
 /khla:khmum yɔ:k khnɔ:ŋ vi:ə tɔ:v trə'dos (trə'dos-
 អ៊ឹ ខោ អ៊ឹង ម៉ែន ហៃ ឆើតឆី
 trə'dal) nɛŋ daem chɔ:/
 กับ ฉัน ไม้
82. ត្រុដេត្រុដរ /trə'de:-trə'dɔ:/
 /khnom cehtae khom prɔŋ trə'dɔ: (trə'de:-trə'dɔ:)
 ฉัน ខោពាក់ អ៊ែន បាយាម គីនរន
 rɔ:k si: somrap ceŋcrɔk ci:vɛt/
 หา กิน สำหรับ เลี้ยง ชีวิต
 ฉันคินรนหากินเลี้ยงชีวิตเสมอ

¹⁵ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3

83. ត្រដបត្រដាប /trə'de:p-trə'da:p/
 /kè: trə'da:p (trə'de:p-trə'da:p) prùeh tro:v kè: dal/
 ខា ដប់កំដប ប្រហែល ត្រូវ ក៏ ដាច់
 ខាដប់កំដបប្រហែលព្រោះត្រូវខា ត្រូវ
 ខាដប់កំដបប្រហែលព្រោះត្រូវត្រូវ
84. ត្រដៃត្រដៃ /trə'day-trə'do:/
 ដៃដូចគ្នាជាមួយលេខ 82
87. ត្រអែកត្រអាល /trə'ʔe:k-trə'ʔa:l/
 /y:ŋ mən kù:ə trə'ʔa:l (trə'ʔe:k-trə'ʔa:l) nùŋ
 វា មិន គួរ ប្រើប្រាស់ ទេ
 ka:-lè:ŋ-lbaen/
 ការលេង
88. ថៃថៃ /thae-thu:en/
 /y:ŋ tro:v ceh thae (thae-thu:en) rebos trəp/
 វា ត្រូវ ត្រូវ ថែរក្សា ខ្លួន វា
 វាត្រូវត្រូវថែរក្សាខ្លួនវា
89. ថៃថៃ /thkaen-thka:n/
 /seckdy thkaen (thkaen-thka:n) nùŋ mi:en dol nɛk
 ការ រូបរាង ទេ ដំ កែ កែ
 dael mi:en seckdy pyi:eyi:em/
 ដំ ដំ ការ ប្រយោជន៍
90. ថៃថៃ /thkam-thkaen/
 ដៃដូចគ្នាជាមួយលេខ 89

91. ໄທ໌ກອມ-ໄທ໌ກາຍ /thkom-thkaeŋ/
ໄທ໌ເໝືອນກັບໝາຍເລខ 89
92. ໄທ໌ເນຕ-ໄທ໌ນອມ /thnet-thno:m/
ໄທ໌ເໝືອນກັບໝາຍເລខ 93
93. ໄທ໌ນອມ-ໄທ໌ເນຕ /thno:m-thnet/
/yʔ:ŋ tro:v ceh thno:m (thno:m-thnet) ko:n/
ເຮົາ ທ້ອງ ຮູ້ຈັກ ທຸນດນອມ ລູກ
94. ໄທ໌ວາດ-ໄທ໌ວາຍ /thvat-thva:y/
/pre:ci:ocvɔn nɔ̄ɛm khni:ɔ tʔiv vɔ̄ɔt pre:eh-kaev daem-bry
ປະຊາຊນ ພວ ກັນ ໄປ ວັດ ພຣະ ແກ້ ເພື່ອ ຈະ
thva:y (thvat-thva:y) kru:en saka:pre:eh dol pre:eh so:ŋ/
ຄວາຍ ເຄື່ອງ ສັກກາຣະ ແກ້ ພຣະ ສົງໝໍ
95. ໄທ໌ກິດ-ໄທ໌ກິວ /tɔ̄ŋ'kic-tɔ̄ŋ'ki:v/
/la:n tɔ̄ŋ'kic (tɔ̄ŋ'kic-tɔ̄ŋ'ki:v) khni:ɔ ya:ŋ khlanj/
ຣດຍນຕຣ໌ ຫນ ກັນ ອຍາງ ແຮງ
97. ໄທ໌ຕຸ່ມ-ໄທ໌ຕຸ່ມ /tə'tu:c-tə'tɛ:/
/kɛ: tə'tu:c (tə'tu:c-tə'tɛ:) som siəvpʔiv rebos khpom/
ເຂົາ ຄະຍັ້ນຄະຍອ ຫອ ຫນັງສື້ ຂອງ ດັນ
98. ໄທ໌ຕຸ່ມ-ໄທ໌ຕຸ່ມ /tɔ̄n'tɛ:p-tɔ̄n'tu:/
/sa:mənɛ: tɔ̄n'tɛ:p (tɔ̄n'tɛ:p-tɔ̄n'tu:) thvɔ:/
ສາມເຜຣ ຫອງບນ ພຣະຫຣຣມ
99. ໄທ໌ອສ-ໄທ໌ອຸ /tɔ̄os-tɛ:ŋ/

/kɔm tɔ̌əs (tɔ̌əs-tɛ̌əŋ) n̄m̄ŋ khɔm/
 อยุธยา ชัดแย้ง กับ นั้น

107. បង្កាច់បង្កើន /bɔŋ'kac-bɔŋ'ken/
 /yʰi:ŋ m̄m̄n tro:v bɔŋ'kac (bɔŋ'kac-bɔŋ'ken) n̄iək
 เรา ไม่ ทอง กลาวร้ายป้ายสี คน

slo:t-trɔŋ/
 สี่ตรง

108. បង្កើតបង្កង់ /bɔŋ'ʔae-bɔŋ'ʔəŋ/
 /yʰi:ŋ m̄m̄n tro:v bɔŋ'ʔəŋ (bɔŋ'ʔae-bɔŋ'ʔəŋ) ʔaoy khɔ:c
 เรา ไม่ ควร ชักช้า ให้ เสีย

və:lɪ:fə/
 เวลา

111. បទប្បីប្រមាស /bɔm'rae-bɔm'ras/
 /ko:n tro:vtae bɔm'rae (bɔm'rae -bɔm'ras)
 ลูก ทอง ปรนนิบัติ

ʔo:puk mda:y/
 พ่อ แม่

117. បីបម /bry-bɔ:m/
 /mda:y bry (bry-bɔ:m) ko:n khɔvy/
 แม่ อุนนุ ลูก ออน

119. បូព្វបាព្វ /bo:p-ba:p/
 /kə: bo:p (bo:p-ba:p) m̄vɛt bɔŋha:p phtɛ̌əh/
 เขา ไร่ ปาก บอก บ้าน
 เขามอกทิศทางบ้านเขาโดยไร่ปาก

122. บ่มบ่อ บ่มบ้าน /bom'bot-bom'baen/
 /kə: bom'bot (bom'bot-bom'baen) tū:k tɔv ta:m stəŋ/
 เขา เหม เรือ ไป ตาม คลอง
123. บ่มพืช บ่มปลา /bom'phlec-bom'phla:p/
 /pū:ək sətro:v ba:n bom'phla:p (bom'phlec-bom'phla:p)
 พวก ศัตรู ได้ ทำลาย
 spi:ən mu:əy/
 สะพาน หนึ่ง
 พวกศัตรูได้ทำลายสะพาน 1 สะพาน
124. บ่มพืช บ่มพืช /bom'pɔ:t-bom'pɔ:ŋ/
 /bompɔ:ŋ (bom'pɔ:t-bom'pɔ:ŋ) trū:ŋ ʔaoy daoy ʔa:ka:reəh/
 บิด ออก ให้ ค่าย อากาศ
 mɔ:l-ŋi:əy/
 กล้วย
 บิดออกทำห้ายค่ายอากาศถูก
126. บ่ม บ่ม /pre'kak-pre'ko:p/
 /so:m ʔaoy ba:n pre'kɔ:p (pre'kak-pre'ko:p) daoy
 ขอ ให้ ได้ ประกอบ ค่าย
 seckhdry sok/
 ความ สุข
 ขอให้ประกอบด้วยความสุข
127. บ่ม บ่ม /pre'kɔ:ŋ-pre'kək/
 บ่ม บ่ม

/mi:ən kũmnɔː chʰiː pre'kɔːŋ (pre'kɔːŋ-pre'kɛək) khnɪːə
 มี กอง ไม้ ซ้อนทับ กัน

ciːə craən/

เป็น มาก

มีกองไม้ซ้อนทับกันเป็นจำนวนมาก

128. บรู๊ตาค์บรู๊ตฉ /pre'kɛək-pre'kɔːŋ/
 ไซ่เหมือนกับหมายเลข 127

129. บรู๊ตูปบรู๊ตฉ /pre'cop-pre'caen/
 /krɯː mʰɪn co:l-cvt sʰs dael pre'cop (pre'cop-pre'caen)
 ครู ไม้ ขอบ คิมย์ ที่ ประจบประแจง

130. บรู๊ตูปบรู๊ตฉ /pre'cae-pre'can/
 /khpom mʰɪn co:lcv̄t boros naː dael pre'can (pre'cae-
 ฉั้น ไม้ ขอบ ผู้ชาย ไทน์ ที่ หึงหวง

pre'can) nʰɪŋ prepʰɪen khlan̄ pɛːk

กับ ภรรยา แรง มาก

ฉั้นไม้ขอบผู้ชายคนไทน์เลยที่หึงหวงภรรยาเกินไป

131. บรู๊ตูปบรู๊ตฉ /pre'nap-pre'nal/ ¹⁶

/kɔm pre'nap (pre'nap-pre'nal) pɛːk/

ออย่า รีบ มาก

ออย่ารีบเร่งนักเลย

¹⁶ หมายเลขเกี่ยวกับข้อ 12.2.3

132. บรู๋บรู๋บรู๋บรู๋ /prə'pɛp-prə'pɛp/
 ไร้เหมือนกั๋หมายเลข 131
133. บรู๋ด่าบรู๋ด่า /prə'dap-prə'daː/ ¹⁷
 /thɲay nih tuːə lkhaon prə'dap (prə'dap-prə'daː) krɛn̄
 วัน นี้ ทั่ว ละคร ปรักบ เครือง
 pɛc/
 เพชร
134. บรู๋ด่าบรู๋ด่า /prə'dae-prə'dav/
 /lɔːkkɹuː prə'dav (prə'dae-prə'dav) sɯs ʔaoy baːn lʔɔː
 คุณครู ลั้สอน กิษย์ ให้ ใ้ ใ้
 136. บรู๋ต่าบรู๋ต่า /prə'taen̄-prə'taon̄/
 /yʔiːŋ mɛn̄ kuːə prə'taon̄ (prə'taen̄-prə'taon̄) khniːə
 เรา ไม้ ควร ผลิตใ้สแยงขิง กัน
 nɯv mɔ̄ət thnɔl doːc nih tɛː
 ย้ง ปาก ถนน เตน นี้ ++
 เราไม้ควรผลิตใ้สแยงขิงกันตามขอบถนนเช่นนี้เลย
137. บรู๋ด่าบรู๋ด่า /prə'thoy-prə'thaːn̄/
 /kɛː baːn prə'thoy (prə'thoy-prə'thaːn̄) tɯn̄ chnaotciːət
 เขา ใ้ ใ้ ใ้ ใ้ ลอตเตอรื
 ʔɔs pɔ̄ən khbaːl
 หั้ 1000 หั้
 เขาใ้สแยงใ้ลอตเตอรื 1000 นบับ

¹⁷ หมายเหตุเลขเกี่ยวกันขอ 12.1.1.1

138. ប្រឺម៉ាប្រឺម៉ាម /prə'mae-prə'mom/
 ខែដើម្បីអំណាច 139
139. ប្រឺម៉ាប្រឺម៉ាម /prə'mae-prə'mo:l/
 /yʔ:ŋ prə'mo:l (prə'mae-prə'mo:l) prak dak khnoŋ hɔp/
 ទោ រាបរាម ទោ តៃ ណៃ អ៊ែម
140. ប្រឺយ៉ាប្រឺយ៉ាម /prə'yat-prə'yaen/
 /yʔ:ŋ tro:v prə'yat (prə'yat-prə'yaen) kom ʔaoy
 ទោ តោង រាមក្រវាង ខ្យា អ៊ែម
 setro:v co:l mʔ:k ba:n/
 ត័ត្រ ខោ មា តៃ
141. ប្រឺវេប្រឺវា /prə've:-prə'va:/
 /mənɨs lueŋ tɨk khom prə'va: (prə've:-prə'va:) cap
 កណ ក្រម ណៃ ឃ្យាយាម ខៃក្យា ក្រប
 taŋkəmnat chʔ:
 ខណ អ៊ែម
147. ប្រឺវ៉ាប្រឺវ៉ាម /prvŋ-praen/
 /kə: khom prvŋ (prvŋ-praen) thʔv:ka:
 ខោ អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម
149. ប្រឺវ៉ាប្រឺវ៉ាម /pron-praen/
 /ti:ehi:en pron (pron-praen) khlu:en daoy khʔ:p lɔ:k
 អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម
 thno:m
 កណ
 អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម អ៊ែម

151. ประนีประนอม /praə-pras/
 /kʰiət praə (praə-pras) sa:bʰiː coh nās
 เขา ไช้ สุ่ม ลง นึก
 เขาใจสุมมากจึง
155. ผูกพัน /phkʰiət-phkʰiən/
 /yʰiːŋ thvʰiːkaː daəmbvɿ phkʰiən (phkʰiət-phkʰiən) dɔl
 เรา ทำงาน เพื่อจะ ทะนุบำรุง ถึง
 ka:-rʰiəs-nʰiːv/
 การ เป็น อยู่
 เราทำงานเพื่อทะนุบำรุงความเป็นอยู่
156. สลับคู่ /phkʰiəp-phkʰiən/
 /yʰiːŋ troːv phkʰiəp (phkʰiəp-phkʰiən) cav-va:y-niːəy/
 เรา ต้อง เอาอกเอาใจ เจ้านาย
158. สั่งสอน /phdae-phdam/
 /mdaːy phdam (phdae-phdam) koːn kom ʔaoy dae caol
 แม่ สั่ง ลูก อาย ให้ เดิน ทิ้ง
 phtʰiəh/
 บ้าน
 แม่สั่งลูกอายให้ทิ้งบ้าน
159. คู่ต่อสู้ /phtʰip-phtʰiəl/
 /kʰoːŋ tɔmrʰiːət khom phtʰip (phtʰip-phtʰiəl) nɔŋ pʰiːək
 กอง ตำรวจ พยายาม กีดขวาง กับ พวก
 pʰreːciːəcʰiən/
 ประชาชน

กองตำรวจพยายามกักขวางพวกประชาชน

160. ផ្ទុះផ្ទុក /phtɛː-phtúk/
 /kɛː ba:n phtɛː (phtɛː-phtúk) tǔmnɛ̌n ciːə craɛn doːŋ/
 เขา ใต้ ภายเท ดินกำ เป็น หลาย ครั้ง
 เขาตายเทดินกำหลายครั้ง
161. ផ្ទុះផ្ទុះ /phtɛː-phtúː/
 ไซเหมือนกับหมายเลข 160
163. ផ្ទុះផ្ទុះ /phsah-phsaː/
 /toːlaːkaː ba:n phsah (phsah-phsaː) kɔː khɔːy
 ตุลาการ ใต้ โกลเกลียด คุก คดี
 ciːə-nɔ̌ŋ-khniːə
 ให้คืนคืนกัน
164. ផ្ទុះផ្ទុះ /phsae-phsɔm/
 /kɛː phsɔm (phsae-phsɔm) comriːəp sɔmpɔet/
 เขา ผสมผสาน เฝ้าย ฆ่า
168. ព្រាងទឹក /pɔ̌ɛl-pɛː/
 ไซเหมือนกับหมายเลข 173
169. ពិបាកពិបាក /piːbaːk-piːben/
 ไซเหมือนกับหมายเลข 257
170. ពិបាក /pɔːp-pɛːh/
 /koːŋ tiːəhiːən ba:n pɔːp (pɔːp-pɛːh) nɔ̌ŋ puːək khmaŋ/
 กอง ทหาร ใต้ พบโดยบังเอิญ กับ พวก ศัตรู
 กองทหารใต้พบกับพวกศัตรูโดยบังเอิญ

173. ទឹកពាល់ /pɛː-pɔɛl/
 /mda:y pɔɛl (pɛː-pɔɛl) ko:n to:c/
 ម៉ែ តូបដៃ តូក ម៉ាយ
175. ព្រមព្រៀង /prɔːm -priɛŋ/
 /mda:y ba:n niyɪːɛy ciːɛ-mɯːɛy-nɔŋ ko:n-srɔy ʔaoy prɔːm
 ម៉ែ តៃ ផុក ក្រី តូកដូង អៃ ពាល់
 (prɔːm-priɛŋ) riɛp-ka: ciːɛ-mɯːɛy-nɔŋ boros nuh tɔv
 ពេទ្យ ក្រី បុរស ម៉ែ បៃ
176. ព្រមព្រៀង /pre'yɔt-pre'yɔːŋ/
 /khsae pre'yɔt (pre'yɔt-pre'yɔːŋ) nɔŋ doːŋ tɔŋ/
 ខ្មែរ ម៉ែ ក្រី ដៃ ចុង
183. ព្រមព្រៀង /prɔɛt-priːɛk/
 /khpom ba:n prɔɛt (prɔɛt-priːɛk) pi: ti: lumnɔv/
 ម៉ែ តៃ ព្រមព្រៀង ក្រី តៃ ម៉ែ
185. ព្រមព្រៀង /phɔm-phɔː/
 /preciːɛcɛn ba:n mɔːk phɔm (phɔm-phɔː) nɔv ti:
 ម៉ែ តៃ ម៉ែ ម៉ែ ម៉ែ ម៉ែ ម៉ែ
 វៀត/
 វៀត
187. មេម៉ែម៉ែ /mɛːmɛː-mɛːmiːɛy/
 /khmeːŋ mɛːmɛː (mɛːmɛː-mɛːmiːɛy)
 ម៉ែ ម៉ែ

193. ฆางฆาส /yi:en-yi:es/
 /sdac yi:en (yi:en-yi:es) tʰv kan ʔuthyi:en/
 เส็จ ย่างก้าว ไป สู่อุทยาน
 เส็จเส็จไปสู่อุทยาน
196. ยี่ฮก /yũm-yɛ:k/
 /khme:ŋ yũm (yũm-yɛ:k) prùeh tro:v mda:y vi:əy vi:e/
 เค็ก ร่องไห เพราะ ถูก แม่ ที่ เขา
 เค็กร่องไหเพราะถูกแม่ที่
197. รี้ตลื้อ /rũŋ-tʰŋ/
 /sʰs na: rũŋ (rũŋ-tʰŋ) nũŋ tro:v krũ: thvʰ: tɔ:s/
 ศิษย์ ไหน คือนั้น จะ ถูก ครู ทำ โทษ
 ศิษย์คนไหนคือนั้นจะถูกครูทำโทษ
198. รี้ตลู่ /rũt-tbvt/
 /kɔ: rũt (rũt-tbvt) khnɔŋ ka: ca:y-vi:əy/
 เขา กระเบียดกระเสียน ใน การ จับจ่ายใช้สอย
205. รี้ตลู่ /rɛ'ŋae-rɛ'ŋo:v/
 /menũs cas co:lcv̄t tae rɛ'ŋo:v (rɛ'ŋae-rɛ'ŋo:v)/
 คน แก่ ชอบ แต่ บน
222. รจู้รจ่า /retũ:-retv̄em/
 ไซเหมือนกั๋บหมายเลข 223
223. รจ่ารจู้ /rɛ'tv̄em-rɛ'tũ:/
 /khpom sʰop menũs dael co:lcv̄t rɛ'tũ: (rɛ'tv̄em-rɛ'tũ:)/
 นั้น เกลี่ยค มนุษย์ ที่ ชอบ บนพิมท่า

224. เร่รุ่มราช /riəp-rɔ̃:p/
- /kə: komnɔ̃ riəp (riəp-rɔ̃:p) nɔ̃ŋ ce:n dɔ̃mnaə/
- เขา กำลัง ตระเตรียม จะ ออก เดินทาง
240. เร่รุ่ม /re'vè:-re'vùel/
- /thnɔ̃j nih khɔ̃m re'vè: (re'vè:-re'vùel) nàs/
- วัน นี้ นับ ยุ่ง มาก
241. เร่รุ่ม /re'viəs-re'vey/
- /nɛ̃ək nih re'viəs (re'viəs-re'vey) khnõŋ ka:-ŋi:ə/
- คน นี้ ปฏิภาพ ใน การงาน
- คนคนนี้มีปฏิภาพในการงาน
247. เร่รุ่ม /re'he:m-re'ha:m/
- /prətəh kaet sɔ̃:ŋ-khri:em thvɔ̃: ?aoy prɛ̃ci:ecuãn
- ประเทศ เกิด สงคราม ทำ ให้ ประชาชน
- re'ha:m (re'he:m-re'ha:m)/
- ออกอยากยากแค้น
248. เร่รุ่ม /rə'haek-re'haok/ ¹⁸
- /sɔ̃mliək bɔ̃mpɛ̃ək nɛ̃ək pika: dael ?ɔ̃:ŋkɔ̃y ta:m mɔ̃t
- เสื้อผ้า ++ คน พิการ มั่ง รั้ง ตาม ปาก
- thnɔ̃l re'haek (re'haek-re'haok)/
- ถนน ชาติวัน

253. รำฉรี: /rɛ̌ɛŋ-rɨh/
 /srok nih rɛ̌ɛŋ (rɛ̌ɛŋ-rɨh) bɔy chnam tɔ:k haey/
 หมูบ้าน นี้ แล้ง 3 ปี มา แล้ว

254. ลุมยี่ตลุมยี่: /lum'ɛ̌et-lum'ɔ̌n/
 /lum'ɛ̌et (lum'ɛ̌et-lum'ɔ̌n) ?aoy ?ɔs kom ?aoy sol mɨ:ey/
 ปัน ให้ หมค อยา ให้ เหลือ หนึ่ง
 ปันให้หมคอยาให้เหลือเลย

255. รลชลี: /lɛ̌:c-lɨ:/
 /su:ɔ kɛ: tɨv ba:n lɨ: (lɛ̌:c-lɨ:) ci:ɔ thɔy s'aek
 ถาม เขา ไป ได้ ยิน ว่า วัน พรง

nih kɛ: ba:n thv': ?vɔy ya:ŋ thɔm nɨv ?ae khnoŋ prɛ̌eh
 นี้ เขา มี ทำ อะไร อย่าง ใหญ่ อยู่ ที่ ใน พระ

ri:ɛ̌cvɛ̌ɛŋ/

ราชวัง

ถามเขาไปโดยินว่า วันพรงนี้ จะทำอะไรใหญ่โตในพระบรมมหาราชวัง

257. ลุ่มกัลลุมยี่: /lùm'ba:k-lùm'ben/ ¹⁹
 /phlo:v nih lùm'ba:k (lùm'ba:k-lùm'ben) nâs
 ทาง นี้ ลำบากลำบาก มาก

258. ลุ่มเบกัลลุมยี่: /lùm'be:k-lùm'ba:k/

ไซ้เหมือนกับหมายเลข 257

¹⁹ ดูหมายเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.4

275. สมฺมิตฺตสมฺมาส /sɔm'ʔet-sɔm'ʔa:t/

ไซเหมือนกั๋บหมายเลข 274

283. สํริชสํริช /sɔm'cae-sɔm'cay/

/yʔi:ŋ tro:v ceh sɔm'cay (sɔm'cae-sɔm'cay) trɔʔɛp rɛbɔs/

เรา ตอ๋ง รุ้จัก เก๋บหอมรอมริบ ทรัพย์สิน ี่งของ

290. สํตํสํติส /sɔm'pɛɛh-sɔm'pin/

/kɛ: ba:n sɔm'pɛɛh (sɔm'pɛɛh-sɔm'pin) somtɔ:s lɔ:k/

เขา ไต่ ไหว ขอโทษ คุณ

292. สฺกสฺก /skɔ:k-skɛɛŋ/

/cɔn mɛɛn tro:v-ka: tɛɛŋ dɔy na: dael skɔ:k (skɔ:k-

จึน ไม้ ตอ๋งการ ี่ง คิน ไหน ี่ แตกแห่ง

skɛɛŋ) khmɔ:ɔn tɛɛk/

ไม่มี ี่น้ำ

จึนไม้ตอ๋งการ ี่งคินแห่งไหนก็ตาม ี่แตกแห่งไม่มีน้ำ

299. สฺบสฺบ /stɔp-stɔɛl/

/kɔnom yɔ:k day stɔp (stɔp-stɔɛl) mɛɛn ʔaoy rɛbɔs

ฉััน ยก ี่มือ ี่ยัน ี่ไม้ ี่ให้ ของ

thlɛɔk/

ลม

300. สฺจสฺจ /snet-sna:l/

/kɛ: mɛɛn so:v snet (snet-sna:l) nɛɛŋ kɔnom tɛ: /

เขา ไม้ ี่ สนิทสนม ี่กับ ฉััน **

308. สรุมนอกสรุมนาน /srə'nok-srə'na:n/ ²¹
 /yʒ:ŋ khom thvʒ:-ka: pi: khme:ŋ luh dol pɛ:l cas
 เรา พยายาม ทำงาน จาก เด็ก ใจ ถึง เวลา แก่

nhŋ ban srə'nok (srə'nok-srə'na:n)/
 จะ ได้ เพลิดเพลิน
 เราพยายามทำงานจากเด็กจนแก่เพื่อจะได้รับความเพลิดเพลิน

319. สลุค /slɔ:-slok/
 /bo:ŋ khpom komnhŋ slo: (slɔ:-slok) mɔ: trey/
 พี่ นั้น กำลัง แกง แกงส้ม ปลา

325. หิซหอก /hec-hok/
 /khme:ŋ hok (hec-hok) khnoŋ su:en/
 เก๊ก กระโดดโลดเต้น ใน สนาม

326. หิซหือ /hec-hae/
 /paksɔy tɛŋla:y hae (hec-hae) lɛ: vɛ:ha:
 นก ทั้งหมด บิน สู่ ทองฟ้า

327. หิซหือ /hec-hoh/
 /yueŋhoh hoh (hec-hoh) lueŋ lɛ: vɛ:ha:/
 เครื่องบิน บิน อย่างรวดเร็ว สู่ ทองฟ้า

328. หส่ตู่ /ʔot-thmɔet/
 /seckɔy ʔot (ʔot-thmɔet) ci:ə kɯnthɔe meya:ŋ dɔ:
 ความ อุดทน เป็น คุณธรรม อย่างหนึ่ง ที่

prə'sae/
 ประเสริฐ

²¹ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.2.7

330. สาธตสาธต /ʔa:'sa:-ʔa:'saŋ/
 /seckhdry ʔa:'sa: (ʔa:'sa:-ʔa:'saŋ) nɔ̌əm ʔaoy yʔi:ŋ
 ความ อุตสาหะ ทำ ให้ เรา
 ba:n prəyaoc/
 ได้ ประโยชน์

12.1.1.3 คำกริยาคุณศัพท์

คำซ้ำและคำหลักที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาคุณศัพท์ได้เหมือนกัน
 ในภาษาเขมรเท่าที่รวบรวมไว้มี 102 คู่ ในประโยคตัวอย่างซึ่งแสดงตำแหน่งที่คำซ้ำและ
 คำหลักเกิดต่อไปนี้จะเขียนคำซ้ำและคำหลักไว้ด้วยกัน มีเครื่องหมายวงเล็บใส่ไว้
 ความว่าในประโยคดังกล่าวจะเลือกใช้คำหลักหรือเลือกใช้คำซ้ำคำใดคำหนึ่งก็จะได้อรรถ
 หมายความว่า

3. កត្រាក់កត្រើន /kon'trak-kon'traen/
 ใจเหมือนกับหมายเลข 4
4. កត្រាក់កត្រើង /kon'trak-kon'traeŋ/ ²²
 /thvʔi:-ka: ʔaoy thnɔ̌m thnɔ̌m kom thvʔi: baep kon'trak
 ทำงาน ให้ ถนอม ถนอม อย่า ทำ แบบ สะบัด
 (kon'trak-kon'traeŋ) khlaŋ pè:k/
 แรง นึก
 ทำงานให้ดี ๆ หน่อย อย่าทำแบบกระแตกกระทัน
5. កត្រាក់កត្រាក់ /kon'tre:k-kon'tra:k/
 /nɛ̌ək so:m-ti:ən nih pɛ̌ək ʔa:ʔ kon'tra:k (kon'tre:k-
 คน ขอดาน นี้ ใส่ เสื่อ กระรุ่งกระวัง

²² ดูหมายเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.2, 12.1.1.4

kon'tra:k) nās/

นัก

คนขอทานคนนี้ได้เสื่อขาดกระรุ่งกระวังมาก

6. คนลูกคนเล็ก /kən'lok-kən'liet/ ²³

/phtēeh nih nɔ̃v kɔ:nlaen kən'liet (kən'lok-kən'liet)
 บ้าน นี้ อยู่ แห่ง ออกเล็กออกน้อย

khlanj nās/

แรง นัก

บ้านนี้อยู่สลบับขอนมาก

9. ครอบครัว /kəm'paek-kəm'pok/

/phtēeh ci:-do:n khpom mi:en ʔyvan kəm'pok (kəm'paek-
 บ้าน ยาย นั้น มี ของ กระจุกกระจิก

kəm'pok) craen nās

มาก นัก

16. คนกล้า /khbɔh-khba:y/

/nēekkrū: nih niyī:ey somdɔy khbɔh (khbɔh-khba:y) nās/

คุณครู นี้ พูด คำพูด ชัดแจ้ง นัก
 คุณครูคนนี้พูดคำพูดชัดแจ้งมาก

18. ใคร /kro:-krɔy/

ใครเหมือนนักหมายเลข 24

²³ ดูหมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.1

19. ក្រុមញាតិក្រុមញាង /krə'ne:ŋ-kre'na:ŋ/ ²⁴
 /kom thvɜ: rɯkpi:ə kre'na:ŋ (krə'ne:ŋ-kre'na:ŋ) baep nih/
 ម៉ា តាំ ក្រិយ៉ា ក្រៃឌកើរិយ ប្រែប នី
20. ក្រុមញាតិក្រុមញាង /krə'naet-kre'nan/ ²⁵
 /kom thvɜ: rɯkpi:ə kre'naet (krə'naet-kre'nan) baep nih/
 ម៉ា តាំ អាគវ ក្រៃឌឌីង ប្រែប នី
21. ក្រុមញាតិក្រុមញាង /krə'he:ŋ-kre'ho:ŋ/ ²⁶
 /phliəŋ thliək craen thvɜ: ?aoy phlo:v thnɔl
 ជ័ន តក ម៉ាក តាំ អៃ វាង ត័ន
 kre'ho:ŋ (krə'he:ŋ-kre'ho:ŋ)/
 ប្រែបត្រូមប្រែបត្រូម
 ជ័នតកម៉ាកតាំអៃត័នប្រែបត្រូមប្រែបត្រូម
22. ក្រុមញាតិក្រុមញាង /krə'he:t-kre'ho:t/
 /?a:v nih mi:en prəhaŋ kre'ho:t (krə'he:t-kre'ho:t)
 ដៃ អៃ អៃ រូ វៃ
 craen konlaen/
 ត្រាយ វាង

²⁴ តួអក្សរលេខដើម្បីសម្រេច 12.1.1.4 និង 12.2.6

²⁵ តួអក្សរលេខដើម្បីសម្រេច 12.2.6

²⁶ តួអក្សរលេខដើម្បីសម្រេច 12.2.4

35. គន្លាស់គន្លាង /kən'lvəəs-kən'lvə:ŋ/
 /kə: niyɪ:əy ci:ə pi:ək kən'lvəəs(kən'lvəəs-kən'lvə:ŋ)
 ខា ពួក បើ កាំ ជ័រ

37. គំរុះគំរើយ /kum'rueh-kum'rɿ:y/
 /yɿ:ŋ mən̄ kɿ:ə niyɪ:əy pi:ək kum'rueh (kum'rueh-kum'rɿ:y)
 រោ មៃ គវ ពួក កាំ អយាបកាយ

sah/
 ឈ

38. គំរុះគំរើល /kum'rueh-kum'rɿ:l/
 ខែ អើម៉ែន កាំ អយាបលេខ 37

44. ងឺតងឺល /ŋe'ŋət-ŋe'ŋəl/
 /pə:l yɪp ŋe'ŋət (ŋe'ŋət-ŋe'ŋ?uel) kom tɿv lə:ŋ ?ae
 វេលា កាំ មីត ខ្យា បៃ លេ ត

krav phtəh/
 បាន

46. ចង្រៃចង្រក /cəŋ'ray-cəŋ'ro:k/
 /kə: ci:ə mən̄s cəŋ'ray (cəŋ'ray-cəŋ'ro:k)/
 ខា បើ គន ឡៃ

47. ចង្រៃចង្រល /cəŋ'?iet-cəŋ'?əl/
 /phtəh cəŋ'?iet (cəŋ'?iet-cəŋ'?əl) nih mən̄ chɿa:y
 បាន គំបែប នី មៃ កៃ

pi: phsa: tɿ:/

จาก ตลาด ++

บ้านคัมแคบหลังนี้ไม่ไกลจากตลาด

53. ទឹមបឡង /chaep-chu:əŋ/

/so:mbv:ytae kəmbv:t nih mi:ən phlae chaep (chaep-chu:əŋ)
 ង ៗ ង ង ង ង ង ង
 ង ៗ ង ង ង ង ង ង

kə: nɔ:v tae rəksa: tək/
 ខា ង ង ង ង ង

ង ង ង ង ង ង
 ង ៗ ង ង ង ង ង ង

54. គក្កិម /chkvəm-chkv:əŋ/

/khme:ŋ nih co:lcv:t niyɪ:əy səmdvɪ chkv:əŋ (chkvəm-
 ង ង ង ង ង ង ង ង
 ង ង ង ង ង ង ង ង

chkv:əŋ)

ង ង ង ង ង ង ង ង

55. ច្រនួន /chnəe-chnol/ ²⁹

/mɔ:n cam-bac thv: rɪk chnol (chnəe-chnol) dɔ: na:
 ង ង ++ ង ង ង ង ង ង ង ង
 ង ង ++ ង ង ង ង ង ង ង ង

tiət tɛ:/

ង ++

56. ច្រនួន /chnol-chnə:y/

ង ង ង ង ង ង ង ង

57. ច្រនួន /chmaen-chmay/

ង ង ង ង ង ង ង ង

²⁹ ង ង ង ង ង ង ង ង

/mənɯs nih mi:ən rɯk-pi:ə chmaeŋ (chmaeŋ-chmay)/

มนุษย์ นี้ มี กิริยาท่าทาง หยิ่ง
คนคนนี้มีท่าทางหยิ่ง

69. ញញាក់ញຽញាច /nə'neək-nə'ne:ɕ/

/khme:ŋ nih mi:ən ?a:kəpkerɛya: nə'neək (nə'neək-
เด็ก นี้ มี อากัปกิริยา สิ้นระรวั

nə'ne:ɕ) daoy khla:ɕ ?o:pɯk khlaŋ pɛ:k/

โดย กลัว บิดา แรง มาก
เด็กคนนี้มีอาการตัวสั่นเพราะกลัวบิดามาก

71. ញញឹមញຽញູ /nə'neim-nə'ne:m/ 30

/neək nih mi:ən ?a:ka:reəh nə'neim (nə'neim-nə'ne:m)/
คน นี้ มี อาการ ยิ้มแย้ม
คนคนนี้มีอาการยิ้มแย้ม

74. ដាច់ដាច /dɑc-dɑoc/

/kəmnət sɔmpɯet dɑc (dɑc-dɑoc) ?a:ɕ yv:k mɔ:k
ขึ้น ผา, ผานุง ตัด อาจ เอา มา

phsacphsɔm ba:n ci:ə ?a:v mɯ:əy/

ผสมผเส ได้ เป็น เลื่อ 1

ผาขึ้นเล็กขึ้นน้อยอาจตัดผสมผเสเป็นเลื่อ 1 ตัว

77. តិចតិច /tɨŋ-rɨŋ/

30 หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.2

/kɛː sɔn khsae tɔŋ (tɔŋ-rɔŋ)/

เขา ค้าง เว็อก ค้าง

78. ตฺตถาต /toːc-taːc/

/rɔŋ nih ciːə rɔŋ toːc (toːc-taːc)/

เรื่อง นี้ เป็น เรื่อง เล็กน้อย

79. ตฺตจกัตฺตจ /trə'cɛək-trə'cɔm/

/daem chɛː miːən mɛːk sa:khaː thvɛː ʔaoy miːən

คน ไม่ มี แมก สาขา ทำ ให้ มี

mlɔp trə'cɛək (trə'cɛək-trə'cɔm)/

รวมไม่
เห็น

80. ตฺตจจกัตฺตจ /trə'chɔŋ-trə'chɛy/

/daem crɛy miːən mlɔp trə'chɛy (trə'chɔŋ-trə'chɛy)/

คน ไทร มี รวมไม่ รวมเห็น

86. ตฺตจจกัตฺตจ /trə'lon-trə'laːy/

/khnoŋ bontɔp nih miːən pɔːnlmː trə'lon (trə'lon-trə'laːy)/

ใน ทอง นี้ มี แสง สว่างเป็นวง

96. จตฺตจ /tɛn-phluen/

/kappaː nih miːən dɔmnae tɛn (tɛn-phluen) kɛː

ผู้หญิง นี้ มี การเดิน ออมน้อย ควบ

ʔaoy srɛlap/

ให้ รัก

ผู้หญิงคนนี้เดินนุ่มนวลชวนให้เอ็นดู

101. จูลู่จูลาย /tú:'lúm-tú:'lí:ey/
 /bonna:lay nih mi:en túmhúm thòm tú:'lí:ey
 หองสมุด นี้ มี ขนาด ใหญ่ กว้างขวาง
 (tú:'lúm-tú:'lí:ey)/
104. ค้อม /thnúen-thnɔ:/
 /kom ʔaoy khme:ŋ nih spí:ey rəbɔs thnúen (thnúen-thnɔ:)
 อยา ให้ เด็ก นี้ สพาย ของ หนัก
 pɛ:k/
 มาก
112. ปะเป็คปะปะ /pə'pec-pə'pac/
 /kɛ: dae khnoŋ phlɛk pə'pac (pə'pec-pə'pac)/
 เขา เดิน ใน โคน เอะแอะ
 เขาเดินบนโคนเอะแอะ
113. ปะฟเล็คปะฟลัก /pə'phlek-pə'phlak/
 /msav tɛn pə'phlek (pə'phlek-pə'phlak)/
 แป้ง อ่อน และปากเปี้ยก
135. ปะเรตคปะเรตาค /prə'te:k-prə'ta:k/
 /kɛ: sliɛkpɛk khao ʔa:v prə'ta:k (prə'te:k-prə'ta:k)/
 เขา ใส่ กางเกง เสื้อ สกปรกหอมเหม็น
 เขาใส่เสื้อกางเกงสกปรกหอมเหม็น
143. ปะฮัคปะเฮล /prə'hak-prə'hael/
 /nɛk nih mi:en lɛkhnah prə'hæel (prə'hak-prə'hael)
 คน นั้น มี ลักษณะ คลาย ๆ

អង្គ mət khpom
 ក្រុម មិត្ត ភ្នំ

144. ប្រេតប្រេតាត /prə'he:t-prə'ha:t/
 /somlo: nih mi:en rüesci:et prə'ha:t (prə'he:t-prə'ha:t)/
 ក្រុម មិត្ត ភ្នំ រស់ ជិត
154. ប្រែកប្រែក /praek--praok/
 /khpom basn lue: so: praok (praek--praok)/
 ក្រុម មិត្ត ភ្នំ បាន យល់ ឆ្ងល់ ក្រុម
171. ក្រុមប្រឹក្សា /piəc-pɔ:c/
 /kè: prae phtvɿ piəc (piəc-pɔ:c) do:ŋ tük/
 ក្រុម ប្រឹក្សា មិត្ត ភ្នំ បុរាណ ក្រុម
178. ប្រេលីតប្រេលីត /prə'li:t-prə'li:t/
 /sompɔt nih mi:en pɔə prə'li:t (prə'li:t-prə'li:t)/
 ក្រុម មិត្ត ភ្នំ រស់ ជិត ក្រុម
181. ប្រេហ្វតប្រេហ្វត /prə'hvt-prə'haet/
 /somlo: mi:en rües-ci:et prə'haet (prə'hvt-prə'haet)/
 ក្រុម មិត្ត ភ្នំ រស់ ខាត ប្រេ
190. ម៉ាតា /mɔəm-tɔəm/
 /ci:-ta: khpom ?a:yuh cvtsɔp chnam haey tae k'vət n'v
 ក្រុម មិត្ត ភ្នំ អាយុ 70 ឆ្នាំ ក្រុម មិត្ត ភ្នំ

mɔəm (mɔəm-tɔəm)/

ក្រុម មិត្ត

208. รศำกัรฉี๑ /rə'dak-rə'dv:n/ ³²
 /kə: nīyī:əy sɔmdvɪ rə'dv:n (rə'dak-rə'dv:n)/
 เขา พู๑ค คำพู๑ค ทิดอ๑าง
209. รศำกัรศ๑ /rə'dak-rə'dop/
 /nəək srok nīh nīyī:əy sɔmdvɪ rə'dop (rə'dak-rə'dop)/
 ชาว บ๑าน นี พู๑ค คำพู๑ค ทะกุก๑ทะกัก
210. รศ๑บรศ๑ /rə'dep -rə'dop/
 /kom tʰv ta:m phlo:v rə'dop (rə'dep-rə'dop)/
 อย๑า ๑ไป ตาม ทาง ข๑ร๑ระ
211. รศ๑กัรฉี๑ /rə'dvk-rə'dae/ ³³
 /yʰ:ŋ mʰ:l khʰ:p cū:ə phnəm rə'dvk (rə'dvk-rə'dae)/
 เรา ม๑อง เเห็น เเท๑อก เขา ส๑ง ๆ คำ ๆ
212. รศ๑บรศ๑ /rə'dop-rə'dae/
 ๑ไซเหมือน๑กับหมาย๑เลข 211
213. รศ๑ฉี๑ก /rə'dae-rə'dvk/
 ๑ไซเหมือน๑กับหมาย๑เลข 211
226. รศ๑ฉ๑รศ๑ /rə'men-rə'mɔ:ŋ/
 /mī:ən ce:p mɪn rə'mɔ:ŋ (rə'men-rə'mɔ:ŋ) pʰ:p mɪk/
 มี ออก ส๑ว ทะป๑ม๑ปะป๑าเล๑ก ๆ เเท๑ม ๑หน้า
 มีส๑ว๑ปะป๑ม๑ปะป๑าเล๑ก ๆ เเท๑ม๑หน้า

³² ๑หมายเลข๑เกี่ยว๑กัน๑ขอ 12.1.1.4

³³ ๑หมายเลข๑เกี่ยว๑กัน๑ขอ 12.2.6

227. รพีกรยา /re'yi:k-re'yi:ek/
 /menis nih mi:en samliək-bompɛk re'yi:ek (re'yi:k-
 มนุษย์ นี้ มี เครื่องนุ่งห่ม โครงสร้าง
 re'yi:ek)/
 คนคนนี้ได้เสื้อผ้าโครงสร้าง
228. รพีชระยา /re'yi:ŋ-re'yɔ:ŋ/
 /mi:en phlae trɔla:c re'yɔ:ŋ (re'yi:ŋ-re'yɔ:ŋ) lɔ: trɔ:ŋ/
 มี ผด แต่งกว่า หอยย่อย บน ฐาน
229. รพีรช /re'yry-re'yay/³⁴
 /kɛ: phy:ɔ khao ?a:v re'yay (re'yry-re'yay)/
 เขา แขนง กางเกง เสื้อ รุ่งริ่ง
 เขาแขนงเสื้อกางเกงไม่เป็นระเบียบ
230. รชชระยา /re'yɛ:ŋ-re'yɔ:ŋ/
 ไซเหมือนกับหมายเลข 228
231. รชชระยา /re'yɔ:n-re'yi:en/
 ไซเหมือนกับหมายเลข 228
234. รลาสรลา /re'lɔ:et-re'lɔ:c/³⁵
 /khme:ŋ nih ba:n tro:v phlɔ:ŋ re'lɔ:et (re'lɔ:et-re'lɔ:c)/
 เด็ก นี้ ได้ ถูก ไฟ ถลอก
 เด็กนี้ถูกไฟถลอก

³⁴ หมายเหตุเดียวกันขอ 12.2.5

³⁵ หมายเหตุเดียวกันขอ 12.1.1.4

³⁶ หมายเหตุเดียวกันขอ 12.1.1.4

238. รวิษรสำย /re'vi:m-re'vi:em/ ³⁶
 /tok nih mi:en sna:m re'vi:em (re'vi:m-re'vi:em)/
 โตะ นี้ มี รอย ชีตขวน
244. รทากัรเตງค์ /rə'hak-rə'hien/ ³⁷
 /khpom ba:n lhi: domnhiŋ rə'hien (rə'hak-rə'hien)/
 ฉั้น ไค่ ยิน ขาว แว่ว ๆ
 ฉั้นไค่ยินขาวลือแว่ว ๆ
246. รติชระเตງค์ /rə'hec-rə'hien/ ³⁷
 ไซ่เหมื่อนกับหมายเลข 244
252. รวิษกรัษาก /rūm'yi:k-rūm'yi:ək/
 /məmni:s cas cri:ə mi:en sac sbaek rūm'yi:k (rūm'yi:k-
 มนุษย์ แก่ ขรา มี เนื้อ หน้ง หยอนยาน
 rūm'yi:ək)/
 คนแกขรามี่เนื้อหน้งหยอนยาน
262. ลลษาศ์ /lʔo:-lʔək/
 /sɤs mnɛək nih mi:en rɔ:p-rɔ:ien lʔo: (lʔo:-lʔək) nās/
 กิษย์ 1 คน นี้ มี รุปร่าง งคงาม นั๊ก
 กิษย์คนนี้มีรุปร่างสวยงามมาก
263. ลลศณิส /lʔo:k-lʔen/
 ๙

³⁶ ดูหมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.4

³⁷ ดูหมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.4

/kè: mi:ən seəkhdvɿ tɿən phʔɿ:m lʔo:k (lʔo:k-lʔen)/
 เขา มี คำพูด อ่อน หวาน หวาน
 เขามีคำพูดอ่อนหวาน

267. ស្រេងស្រែង /sɔŋ're:ŋ-sɔŋ'ray/
 /seəkhdvɿ saok sɔŋ're:ŋ (sɔŋ're:ŋ-sɔŋ'ray) ʔa:c thvʔi:
 ความ โศรก ชุ่มดม อาจ ทำ
 ʔaoy yʔi:ŋ bat boŋ ci:viɿ/
 ให้ เรา หาย แก่ ชีวีต
 ความเศร้าโศรกจนชุ่มดมอาจทำให้เราถึงแก่ชีวีต

270. សម្លាកសម្លាំង /sɔm'kɔ:k-sɔm'kɿeŋ/
 ใจเหมือนกับหมายเลข 271

271. សម្លាំងសម្លាម /sɔm'kɿeŋ-sɔm'kɿ:m/
 /mɛnɿ nih sɔm'kɿ:m (sɔm'kɿeŋ-sɔm'kɿ:m) tae pɔnnɿŋ
 มนุษย์ นี้ ผายดม แต่ อย่างนี้
 mɿ:k haey/
 มา แล้ว
 คนคนนี้ผายดมอย่างนี้มานานแล้ว

278. សូន្យស្តង់ /so:n-sɔŋ/
 /pɿ:ɿ yɿp sɿat so:n (so:n-sɔŋ) yʔi:ŋ mɿn kɿi:ə ce:p
 เวลา คำ เงียบ สงัด เรา ไม่ ควร ออก
 dao tʔv krav tɿ:/
 เดิน ไป ข้างนอก ++
 เวลา คำ เงียบ สงัด เราไม่ควรออกไปเดินข้างนอก

280. สรุทสรุทกา /som'ke:k-som'ka:k/
 /srvy nih mi:en sok som'ka:k (som'ke:k-som'ka:k)/
 ผู้หญิง นี้ มี ผม รุยราย
 ผู้หญิงคนนี้มีผมรุยราย
281. สรุคสรุค /som'ki:m-som'kvi:m/
 /kɔ: cas nih mi:en ri:əŋ som'kvi:m (som'ki:m-som'kvi:m)/
 โค แก่ นี้ มี รูปร่าง ผอมวีด
 โคแก่ตัวนี้ผอม
282. สรุคสรุค /som'kè:m-som'kvi:m/
 ไซ้เหมือนกัหมายเลข 281
285. สรุทสรุท /som'te:t-som'tɔ:t/
 /ni:əŋ nih sliək sompɔt yɪ:ə som'tɔ:t (som'te:t-som'tɔ:t)/
 ผู้หญิง นี้ ใส ฉ่ำวีน ยาน ไม่เสมอ
 ผู้หญิงคนนี้ใสฉ่ำวีนย้วย ๆ
289. สรุทสรุท /som'pè:ŋ-som'pɔ:ŋ/
 /mənɔs nih mi:en sok kɔ:ndəŋ som'pɔ:ŋ (som'pè:ŋ-
 มนุษย์ นี้ มี ผม ยุง กระเบื้อง
 som'pɔ:ŋ)/
 คนคนนี้มีผมยุงเป็นกระเบื้อง
291. สรุคสรุค /som'ʔæk-som'ʔaok/
 /mənɔs nih thɔt som'ʔaok (som'ʔæk-som'ʔaok)/
 มนุษย์ นี้ อวน เทอะทะ

294. รณาคกล้า /skò:k-skéəŋ/
 /rədo:v nih khəu khlaŋ pè:k thvʔ: ʔaoy vi:əl-srae
 ฤๅญ นี้ รอน แรง มาก ทำ ให้ ทุ้งนา

skò:k (skò:k-skéəŋ)/ tɕik ʔos rəli:ŋ/
 แทกระแหง น้ำ หมก ++
 ฤๅญรอนแรงแรงมาก ทำให้ทุ้งนาแทยกระแหงไมมีน้ำ

295. คนฉอม /skéəŋ-skwi:m/
 /mənɪs skwi:m (skéəŋ-skwi:m) rəmɛ:ŋ mɪn mɔəm-mu:en/
 คน ฉอมแหง ยอม ไม แข็งแรงแรง

303. คนผอม /spɛ:t-spɔ:t/
 /mənɪs skwi:m nih mi:en pɔh spɔ:t (spɛ:t-spɔ:t)/
 มนุษย์ ผอม นี้ มี ทอง แพบ
 คนผอมคนนี้ไมมีพุง

304. ใจตรง /smak-sma:n/ 38
 /khɔm mi:en cvt smak (smak-sma:n) nɪŋ mɪt-pɛək/
 ฉั้น มี ใจ ช่อตรง กับ เพื่อน

305. ในไร่ /smaek-smaok/
 /khnɔŋ cɔmka: khɔm mi:en smɔv smaok (smaek-smaok)
 ใน ไร ฉั้น มี หญ้า เบียคแนน

pɛ:p-pi:s

เค็ม

ในไรฉั้นมีหญ้าขึ้นเบียคแนน

306. ស្មោះស្មាម /smoh-sma:n/
 ใจเหมือนกับหมายเลข 304
307. ស្រកកស្រកាក /srə'ke:k-srə'ka:k/
 /bontup nih mi:en ?vyvan srə'ka:k (srə'ke:k-srə'ka:k)
 ห้อง นี้ มี สิ่งของ ติดตั้งสกปรก
- pə:p-pi:es
 เต็ม
 ห้องนี้มีสิ่งของติดตั้งสกปรกมาก
308. ស្រណុកស្រណាន /srə'nok-srə'na:n/ 39
 /lbaen srə'nok (srə'nok-srə'na:n) nih khme:ŋ co:lcyt
 เกมส์ สุนัข นี้ เด็ก ชอบ
 le:ŋ/
 เล่น
312. ស្រមកស្រមក /srə'mə:k-srə'mə:k/
 /kaməkə: nih mi:en khlu:en srə'mə:k (srə'mə:k-srə'mə:k)/
 กรรมกร นี้ มี ทั่ว ปรอะเปื้อน
 กรรมกรคนนี้เนื้อทั่วปรอะเปื้อน
313. ស្រមេមស្រមាម /srə'me:m-srə'ma:m/
 /bordə nih tuk pək-coŋka: srə'ma:m (srə'me:m-srə'ma:m)/
 บุรุษ นี้ ไว้ គោរ រុះរាំង

³⁹ หมายเหตุเดียวกันขอ 12.1.1.2 และ 12.1.1.4

314. ស្រម៉េច ស្រម៉ូច ៖ /srə'me:v-srə'mo:v/
 /ta: cas nih mi:en pŭk-mŏet srə'mo:v (srə'me:v-srə'mo:v)/
 តា កា ណី មី ញុក ញុម៉ា ឆេម៉ា
315. ស្រឡា ស្រឡែន /srə'lah-srə'lù:en/
 /phtěeh nih srə'lah (srə'lah-srə'lù:en) lʔvi: nàs/
 បា ណី ប្រែង តិ ណឹក
 បា ឆេម៉ា ប្រែង តិ ណឹក
316. ស្រឡា ស្រឡាម /srə'lah-srə'lom/
 ខែ ឆេម៉ា ណឹក ម៉ា លេខ 315
317. ស្រុច ស្រាត /sru:əc-sral/
 /svs nih mi:en pappɑ: sru:əc (sru:əc-sral)
 តិម្ម ណី មី ប័ណ្ណ ឆេម៉ា ឆេម៉ា
321. ស្រុត /svaet-svɔ:t/ ⁴⁰
 /khpom ba:n lɔ: so: svɔ:t (svaet-svɔ:t)/
 ចិន កៃ បិន ឆេម៉ា ឆេម៉ា
322. ស្រុត /sʔa:t-sʔa:n/
 /phtěeh nih sʔa:t (sʔa:t-sʔa:n) ci:əŋ phtěeh lɔ:k/
 បា ណី ត្រា កា បា ឆេម៉ា ឆេម៉ា
 បា ឆេម៉ា ត្រា កា បា ឆេម៉ា
323. ស្រុត /sʔa:t-sʔəm/
 ខែ ឆេម៉ា ណឹក ម៉ា លេខ 322

⁴⁰ លេខ ឆេម៉ា តែ មួយ ខែ 12.1.1.4

324. សត្វាប /sʔoh-sʔap/
 /ʔa:kas sʔoh (sʔoh-sʔap) ya:ŋ nih thvʔ: ʔaoy khnom
 อากาศ อบอว อย่าง นี้ ทำ ให้ ฉั้น

chʔ: khba:l/
 ปวด ฝ่ามือ

332. អ្នកប្រើប្រាស់ /ʔien-prien/ 41
 /yʔ:ŋ mɨn tro:v thvʔ: ʔa:ka: ʔien (ʔien-prien)/
 เรา ไม่ ต้อง ทำ อាការ อาย

12.1.1.4 คำวิเศษณ์

คำซ้ำและคำหลักที่ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ได้เหมือนกันใน
 ภาษาเขมรเท่าที่รวบรวมไว้มี 48 คู่ ในประโยคตัวอย่างซึ่งแสดงตำแหน่งที่คำซ้ำและคำ
 หลักเกิดต่อไปนี้จะเขียนคำซ้ำและคำหลักไว้ด้วยกัน มีเครื่องหมายวงเล็บใส่ไว้ หมายความว่า
 ในประโยคดังกล่าวจะเลือกใช้คำหลักหรือเลือกใช้คำซ้ำคำใดคำหนึ่งก็จะได้ความเท่ากัน

2. កម្រិត /kə'khvek-kə'khvək/ 42
 /kom riən thvʔ:-ka: kə'khvək (kə'khvek-kə'khvək) pə:k/
 อด เรียน ทำงาน สกปรก มาก
 อดคัดทำงานสกปรกนัก

3. កត្តាគ្រប់គ្រង /kən'trak-kən'traən/

⁴¹ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.2.5

⁴² หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.2

4. កត្រាភ័ក្ត្រ កត្រាភ័ក្ត្រ /kɔn'trak-kɔn'traen/ ⁴³
 /kom bo: la:n kɔn'trak (kɔn'trak-kɔn'traen) khlan pɛ:k/
 ខ្យា ឃីប រតយន្ត ឆប់ ឆប់
 ខ្យាឃីបរតយន្តរតយន្តរតយន្តរតយន្ត
19. ក្រចេញក្រចេញ /krə'pɛ:ŋ-krə'pa:ŋ/ ⁴⁴
 /kom thvɜ: ru:kpi:ə krə'pa:ŋ (krə'pɛ:ŋ-krə'pa:ŋ)
 ខ្យា ធំ ក្រិយា ឡីក្រិយា
 baep nih/
 ឃើញ
30. ខ្សែខ្សែ /khpɛ:v-khpa:/ ⁴⁵
 /salika:kaev srɛ:k khpɛ:v (khpɛ:v-khpa:)/
 ឃើញ រតយន្ត ឃើញ
 ឃើញ រតយន្ត ឃើញ
34. គគ្រ គគ្រ /kə'kuh-kə'kɔl/
 /rəŋaek phlɜ:ŋ cheh kə'kɔl (kə'kuh-kə'kɔl)
 គគ្រ គគ្រ គគ្រ គគ្រ
 គគ្រគគ្រគគ្រគគ្រ
50. ចតិចតិ /com'tet-com'to:ŋ/
 /kɛ: du:əl com'tet (com'tet-com'to:ŋ)/
 ចតិ ចតិ ចតិ ចតិ

⁴³ តាមលេខដើមដំបូង 12.1.1.2 និង 12.1.1.3

⁴⁴ តាមលេខដើមដំបូង 12.1.1.3 និង 12.2.6

⁴⁵ តាមលេខដើមដំបូង 12.1.1.3

51. គ្រូបូកគ្រូបង /cre'bo:k-cre'bol/ ⁴⁶
 /kè: dak sievphɨv cre'bol (cre'bo:k-cre'bol) khni:ə/
 ខ្មោ វាង ងង្គី បងប្រេ ក្រី
58. ឆ្មេង /chle:-chla:/
 /khme:ŋ ruət chla: (chle:-chla:) rɔ:k mda:y/
 ក្មេង វ័ង ផ្កា ហា មាណ
61. ជួនជួន /cɔn'li:~cɔn'li:ŋ/
 /kè: yɔ:k kɔmbet mɔ:k cɔn'li: (cɔn'li:~cɔn'li:ŋ) li:ŋ/
 ខ្មោ យក មីត មា ង្គី លេង
65. ឈ្មួន /chɔ:~chɔ:/
 /phnɔv mɔ:k chɔ: (chɔ:~chɔ:)/
 ខ្មោ មា ក្រីក្រ
70. ពួកពួក /pe'pɔ:~pe'pɔ:/
 /mɔnɔs cas dae pe'pɔ: (pe'pɔ:~pe'pɔ:)/
 កន កែ កែង ក្រី
76. តិចតួច /tec-tu:ɔc/
 /khpom riən ba:n tec (tec-tu:ɔc) nəs/
 តិច រឿង តិច តិចតួច ក្រី
 តិចរឿងតិចតួច

⁴⁶ តួលេខសំគាល់សំគាល់ 12.1.1.2

100. ตุ๋นตุ๋น /tù'rùen-tù'ri:ə/ ⁴⁷
 /kwət chə: tù'rùen (tù'rùen-tù'ri:ə) mǝ:k craen
 เขา เจ็บ ทูรนทูราย มา หลาย
 chnam haoy/
 ปี แลว
 เขาเจ็บทูรนทูรายมานานปี
114. บ่ผู้กบ่ผู้ /pə'phɲak-pə'phɲæk/
 /kè: bə: rətəh pə'phɲæk (pə'phɲak-pə'phɲæk)/
 เขา ขี้ เกวียน ประคักประเค็ด
115. บ่ผู้กบ่ผู้ /pə'phɲak-pə'phɲæk/
 ใจเหมือนกั๋มหมายเลข 116
116. บ่ผู้กบ่ผู้ /pə'phɲak-pə'phɲæk/
 /kè: yúm pə'phɲæk (pə'phɲak-pə'phɲæk)/
 เขา ร้องไห้ สะอึกสะอื้น
142. บ่ผู้กบ่ผู้ /prə'se:c-prə'sa:c/
 /srs rùet lè:ŋ prə'sa:c (prə'se:c-prə'sa:c)/
 ติษย์ วิ่ง เล่น ขูลมุน
148. บ่ผู้กบ่ผู้ /prəm-prɨy/
 /ni:əŋ nih pəpəm prəm (prəm-prɨy) mǝ:k rə:k khɲom/
 นาง นี้ ยิ้มแย้ม สวยงาม มา หา ฉับ
 นางนี้ยิ้มแย้มอ่อนหวานกับฉับ

⁴⁷ หมายเลขเดียวกันขอ 12.2.7

166. ญาติมิตร /pe'p̄i:m-pe'p̄i:m/
 /men̄is cas ̄n̄ə̄n̄ət̄ dae pe'p̄i:m (pe'p̄i:m-pe'p̄i:m)/
 คน แก่ มีด เดิน คล่า (ทาง)
 คนแกตามอดเคินเฆะงุมมะงาหลา
179. ปฏิสน์ปฏิญ์ /pre'li:s-pre'l̄u:s/
 /khao ʔa:v prelak pre'l̄u:s (pre'li:s-pre'l̄u:s)/
 กางเกง เสื้อ สกปรก เประอะเปื่อน
 เสื้อกางเกงสกปรกเประอะเปื่อน
194. ยฺรช่าฉ /ȳn̄:-ȳēŋ/
 /kw̄ət n̄v̄ ti: n̄ih ȳn̄: (ȳn̄:-ȳēŋ) n̄as m̄:k haey/
 เขา อยู่ ที่ นี้ นาน มาก มา แล้ว
199. ระคสรกุส /rə'ke:t-rə'ko:t/ ⁴⁸
 /d̄o:mbo:k taok rə'ko:t (rə'ke:t-rə'ko:t) p̄ē:n v̄i:əl/
 จอมปลวก ผูลค ระเคะระกะ เติม ทุ่ง
204. ระฉีกรฉีค /rə'ŋi:k-rə'ŋi:k/
 /men̄is ch̄i: de:k rə'ŋi:k (rə'ŋi:k-rə'ŋi:k)
 คน เจ็บ นอน เปลี่ยน
206. ระฉากระฉฉ /rə'ŋi:k-rə'ŋi:əl/ ⁴⁹
 /k̄e: ʔv̄ŋk̄nȳ rə'ŋi:k (rə'ŋi:k-rə'ŋi:əl)/
 เขา นั่ง หัวค้ำ ๆ
 เขานั่งหัวค้ำไปหมค

⁴⁸ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3

⁴⁹ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.2.8

208. รศำคัรสีธ /rəːdak-rəˈdvːn/ ⁵⁰
 /kèː n̩iːyːəy cəp rəˈdʰɯːn (rəˈdak-rəˈdvːn)/
 เขา พุก ทิค ทิคอ้าง
 เขาพุกทิคอ้าง
214. รเีนฉรณฉ /rəˈnaeŋ-rəˈnaoŋ/
 /phlae svaːy yuːə rəˈnaoŋ (rəˈnaeŋ -rəˈnaoŋ)/
 ผล มะม่วง หอย หอยขอย
215. รศำศรศาย /rəˈtat-rəˈtaːy/
 /khyɔl bɔk paəŋ krədas rəˈtaːy (rəˈtat-rəˈtaːy)/
 ลม โบก ปลิว กระตาะษ กระจัดกระจาย
216. รศศกรศาศ /rəˈteːk-rəˈtaːk/ ⁵¹
 /kèː sliːək-piəək rəˈtaːk (rəˈteːk-rəˈtaːk)/
 เขา ใส่เสื้อ ไม่ใครูปไม่ใคราง
217. รศฉรศฉ /rəˈteːŋ-rəˈtaoŋ/
 ใ้เหมือนกับหมายเลข 220
218. รศศรศาย /rəˈteːy-rəˈtaːy/
 ใ้เหมือนกับหมายเลข 215
219. รศอัรศำ /rəˈteːv-rəˈtaːv/
 /tɔːc lɯːŋ daem-chɯː rəˈtaːv (rəˈteːv-rəˈtaːv)/
 ธนี้ ขึ้น ัน ไม้ หอยโนน

⁵⁰ คู่มือหมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3

⁵¹ คู่มือหมายเลขเดียวกันขอ 12.2.8

237. รวิครวิค /rə'vi:k-rə'vɪ:k/
 do:ŋko:v vi:ə rəvɪ:k (rə'vi:k-rə'vɪ:k)/
 ทนอ น คืบ กระคืบ ๆ
238. รวิมรวิม /rə'vi:m-rə'vi:əm/ ⁵⁵
 /pʰiəs lɪ:n rə'vi:əm (rə'vi:m-rə'vi:əm)/
 ฐ เลื่อย เป็นทาง
239. รวิสรวิส /rə'vi:s-rə'vi:əs/
 /kʰɔət so:se: rə'vi:əs (rə'vi:s-rə'vi:əs)/
 เขา เขียน รวดเร็ว
242. รสสรส /rə'se:c-rə'sa:c/
 /ko:nsɔs rʉt rə'sa:c (rə'se:c-rə'sa:c)/
 ลุกกิชย์ ว่าง ชุดมน
243. รสอสรอ /rə'se:v-rə'sa:v/
 /srəmaoɔ vi:ə rə'sa:v (rə'se:v-rə'sa:v)/
 มด ไต่ เมา ๆ
244. รหกรห /rə'hak-rə'hien/ ⁵⁶
 /khɔm ba:n lɪ: rə'hak (rə'hak-rə'hien)/
 ฉัน ไค ยิน แว ๆ
245. รหกรห /rə'hek - rə'hak/

⁵⁵ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3

⁵⁶ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3

/kè: niyí:əy rə'hak (rə'hek-rə'hak)/

เขา พุก ละล้าละลัก

246. รติชระเทจู้ต /rə'hec-rə'hien/

ไซ่เหมือนกัมหมายเลข 244

249. รโหครรหาค /rə'ʔæk-rə'ʔaok/

/khnɔm ba:n lə: so: kè: niyí:əy khni:ə rə'ʔaok
ฉัน ไค ยิน เดียง เขา พุก กั้น คอยบางครั้งบ้าง

(rə'ʔæk-rə'ʔaok)/

257. ลัญจลขบิธ /lùm'ba:k-lùm'ben/ 57

/phlo:v nih lùm'ba:k (lùm'ba:k-lùm'ben) tʃv/
ทาง นี้ ลำบาก ไป

261. ลุตซีล /lvó:t-lvèy/

/ni:əŋ nih daə dɔmnaə lvó:t (lvó:t-lvèy)/
ผู้หญิง นี้ เคิน การเคิน นีมนวน
ผู้หญิงคนนี้เคินนีมนวน

276. สสุลิสสุรสาคี /sə'srek-sə'srak/

/phliəŋ thlɛək sə'srak (sə'srek-rə'srak) khpom mɛn
ฝน ตก พร่า ๆ นั้น ไม่

cəŋ tʃv na: tɔ:/

อยาก ไป ไหน เลย

277. สญฺ์สญฺ์ /sə'slɔk-sə'slaet/
 /kè: phèy sə'slaet (sə'slɔk-sə'slaet)/
 เขา กลัว จนไม่ไ้สติ
296. สญฺ์ /snae-spɔk/
 /daem ce:k doh snae (snae-spɔk)/
 ตน กลัว ขึ้น เบียดเสียด
297. สญฺ์ /sde:t-sdɔ:t/
 /cɜ:ŋ sɔmpɔet-khlèy yi:ə sdɔ:t (sde:t-sdɔ:t)/
 ชาย กระโปรง ยาน ขวดย ๆ
298. สญฺ์ /sdaek-sdaok/
 /kè: phyu:ə ?vvlɔk sdaok (sdaek-sdaok)/
 เขา แขนง แตงโม โทงแตง
308. สญฺ์ /srə'nɔk-srə'na:n/ 58
 /kè: lè:ŋ srə'nɔk (srə'nɔk-srə'na:n)/
 เขา เล่น อย่างเพลิดเพลิน
309. สญฺ์ /srə'pe:k-srə'paek/ 59
 /prɔ:m nɜv ?ae phtɛəh khɔm prə'lak srə'paek
 พรหม อยู่ ที่ บ้าน นั้น สกปรก กระเดิด
 (srə'pe:k-srə'paek) craen ?v:nlɜ:/
 หลาย แหง

58 ดูหมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.2 และ 12.1.13

59 ดูหมายเลขเดียวกันขอ 12.2.6

พรมที่บานฉ่ำสกปรกกระเด็นหลายแห่ง

310. สฺรึบัก สฺรึบัก /srə'paek-srə'paek/

ไซ่เหมือนกับหมายเลข 309

321. สฺวเอต /svaet-svɔ:t/ ⁶⁰

/kwət ʔɔs-kɔmlaŋ svɔ:t (svaet-svɔ:t)/

เขา เหนื่อย ทุบตี

334. สฺรฺยฺลว สฺรฺยฺลว /ʔry'lo:v-ʔry'la:/

/khpom riən phi:əsa: khmae yū: mɔ:k haəy mɔ:n mɔ:n

ฉัน เวียน ภาษา เขมร นาน มา แล้ว ไม่ ไซ่

tɕi:ptae riən ʔry'lo:v (ʔry'lo:v-ʔry'la:) nih tɕi:/

เพิ่ง เวียน ขณะ นี้ ++

12.1.2 คำซ้ำและคำหลักปรากฏในประโยคเดียวกันได้โดยไม่เปลี่ยนหน้าที่
แต่เปลี่ยนความหมาย

12.1.2.1 คำนาม

คำซ้ำและคำหลักซึ่งทำหน้าที่เป็นคำนามได้เหมือนกันแต่มีความหมายไม่เหมือนกันที่เดียว เท่าที่รวบรวมไว้ได้มี 16 คู่ ในรายการคำที่จัดเสนอไว้ข้างล่างนี้ จะมีประโยคตัวอย่างที่คำซ้ำและคำหลักปรากฏรูปคำละ 2 ประโยค ประโยคแรกมีคำซ้ำ ประโยคหลังมีคำหลัก

⁶⁰ ดูหมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3

12. ក្បាច់ក្បួន /khbac-khbo:/ 61
 /phtɛ̌əh nih sɔŋ mi:ən baep khbac-khbo: craen n̄əs/
 បាវ ង៉ី ឥវាវ ង៉ី បាប ឆាវតាយណុណេ មាវ ង៉ក់
- ក្បាច់ /khbac/
 /phtɛ̌əh nih sɔŋ mi:ən baep khbac craen n̄əs/
 បាវ ង៉ី ឥវាវ ង៉ី បាប ឆាវតាយ មាវ ង៉ក់
14. ក្បួនក្បាច់ /khbo:-khbac/
 ខៃ អើង ង៉ក់ ង៉ាយ ងេខ 12
17. ក្បួងក្បាង /khme:ŋ-khma:ŋ/
 /phtɛ̌əh nih mi:ən khme:ŋ-khma:ŋ craen n̄əs
 បាវ ង៉ី ង៉ី តើក ៗ មាវ ង៉ក់
- ក្បួង /khme:ŋ/
 /phtɛ̌əh nih mi:ən khme:ŋ craen n̄əs/
 បាវ ង៉ី ង៉ី តើក មាវ ង៉ក់
49. ចងីចងឹក /com'nyy-com'nok/
 /ŋl̄im craen craen pr̄əh mi:ən com'nyy-com'nok
 តាវ មាវ មាវ វើវាះ ង៉ី អាវាវ ងាវ ងាវ ងឹក
- craen p̄ɛ:k/
 មាវ ++
- ចងី /com'nyy/
 /ŋl̄im craen craen pr̄əh mi:ən com'nyy craen p̄ɛ:k/
 តាវ មាវ មាវ វើវាះ ង៉ី អាវាវ មាវ ++

61 ងាយ ងេខ ងើវាវ ង៉ង ងខ 12.2.2

52. ច្រកឆ្នុក /cro:k-lhvi:k/
 /khme:ŋ ni:h co:lcvt ci:h koŋ tʰiv ta:m
 កើក នេះ ចប់ រថ្នី រទ្រក្រយាន ទៃ តាម

cro:k-lhvi:k/

ត្រកកកើកត្រកកកើកត្រកកើក

កើកកើកនេះចប់រថ្នីរទ្រក្រយានទៃតាមត្រកកកើកត្រកកើកត្រកកើក

ច្រក /cro:k/
 /khme:ŋ ni:h co:lcvt ci:h koŋ tʰiv ta:m cro:k/
 កើក នេះ ចប់ រថ្នី រទ្រក្រយាន ទៃ តាម ត្រក
 កើកកើកនេះចប់រថ្នីរទ្រក្រយានទៃតាមត្រក

75. ដំណឹងដំណូច /dom'nvŋ-dom'nu:oc/
 /yʰi:ŋ ba:n tetu:el dom'nvŋ-dom'nu:oc/
 ទៃ កៃ រឹប ខាវក្រទើនក្រទៃ

ដំណឹង /dom'nvŋ/
 /yʰi:ŋ ba:n tetu:el dom'nvŋ/
 ទៃ កៃ រឹប ខាវ

110. បទីន្តបន្តក /bon'lae-bon'lok/
 /khpom tʰiv tʰu bon'lae-bon'lok ?ae phsa:/
 ប័ណ ទៃ ត្រូ ប័ណលាទៃប័ណលុក ខៃ ផ្សា

បទីន្ត /bon'lae/
 /khpom tʰiv tʰu bon'lae ?ae phsa:/
 ប័ណ ទៃ ត្រូ ប័ណ ខៃ ផ្សា

118. บั้ง /bɔŋ-bu:ə/
 /konlaen nih mi:ən bɔŋ-bu:ə craen nɔ̃s/
 สถานที่ นี้ มี หนอง เล็ก ๆ มาก นัก
 สถานที่นี้มีหนองเล็ก ๆ หลายแห่ง

บั้ง /bɔŋ/
 /konlaen nih mi:ən bɔŋ craen nɔ̃s/
 สถานที่ นี้ มี หนอง มาก นัก
 สถานที่นี้มีหนองหลายแห่ง

146. บุหប់ /prə'ʔɔp-prə'ʔɔ:ŋ/
 /khnoŋ ha:ŋ nih mi:ən lɛək prə'ʔɔp-prə'ʔɔ:ŋ craen baep/
 ใน ห้าง นี้ มี ชาย กลองน่านานาชนิด มาก แบบ
 ที่ห้างนี้มีกลองน่านานาชนิดชายหลายแบบ

บุหប់ /prə'ʔɔp/
 /khnoŋ ha:ŋ nih mi:ən lɛək prə'ʔɔp craen baep/
 ใน ห้าง นี้ มี ชาย กลอง มาก แบบ
 ที่ห้างนี้มีกลองชายหลายแบบ

162. ประชาร /phsa:-phsao/
 /prəci:ecien nɔ̃em khni:ə tɕiv phsa:-phsao/
 ประชาชน พา กัน ไป ตลาดหลายแห่ง
 ประชาชนพากันไปตลาด

ประชาร /phsa:/
 /prəci:ecien nɔ̃em khni:ə tɕiv phsa:/
 ประชาชน พา กัน ไป ตลาด

192. มีอาหาร /mho:p-mha:/
 /mi:en mho:p-mha: craen ya:ŋ/
 มี อาหารนานาชนิด หลาย อยา^ง
- มีอาหาร /mho:p/
 /mi:en mho:p craen ya:ŋ/
 มี อาหาร หลาย อยา^ง
225. มีอาชีพ /rə'bo:-rə'bok/
 /prəci:əcniə:n yʃ:ŋ mi:en rə'bo:-rə'bok craen ya:ŋ/
 ประชาชน เรา มี อาชีพการงาน มาก อยา^ง
 ประชาชนของเรามีอาชีพการงานหลายอย่าง
- มีอาชีพ /rə'bo:/
 /prə'ciəcniə:n yʃ:ŋ mi:en rə'bo: craen ya:ŋ/
 ประชาชน เรา มี อาชีพ มาก อยา^ง
 ประชาชนของเรามีอาชีพหลายอย่าง
272. มีแกง /səm'lo:-səm'lok/
 /pè:l ba:y ŋi:ec yʃ:ŋ mi:en səm'lo:-səm'lok/
 เวลา ชาว เย็น เรา มี แกงหลายชนิด
 เวลาอาหารเย็นเรามีแกงหลายชนิด
- มีแกง /səm'lo:/
 /pè:l ba:y ŋi:ec yʃ:ŋ mi:en səm'lo:/
 เวลา ชาว เย็น เรา มี แกง
 เวลาอาหารเย็นเรามีแกง
279. มีผัก /sec'khdvɿ-sec'khdam/
 /sec'khdvɿ-sec'khdam/

/ruəŋ nih mi:ən sec'khdvɿ-sec'khdam do: cri:əVcrɿv/
 เรื่อง นี้ มี ข้อความต่าง ๆ นัก ลึกซึ้ง
 เรื่องนี้มีข้อความต่าง ๆ ลึกซึ้งนัก

รถซูกี้ /sec'khdvɿ/

/ruəŋ nih mi:ən sec'khdvɿ do: cri:əVcrɿv/
 เรื่อง นี้ มี ข้อความ นัก ลึกซึ้ง
 เรื่องนี้มีข้อความลึกซึ้งนัก

329. หฺลุคฺหฺลุคฺ /ʔon'luək-ʔon'lay/

/ʔon'luək-ʔon'lay ci:ə ʔa:ha: prəcam thɯay/
 ผักน่านานชนิด เป็น อาหาร ประจำ วัน

หฺลุคฺ /ʔon'luək/

/ʔon'luək ci:ə ʔa:ha: prəcam thɯay/
 ผัก เป็น อาหาร ประจำ วัน

331. สฺร่าสฺ /ʔvy'vae-ʔvy'van/

/khpom tɿv tɿp ʔvy'vae-ʔvy'van ʔae phsa:/
 ฉัน ไป ซื้อ ของต่าง ๆ ที่ ตลาด

สฺร่าสฺ /ʔvy'van/

/khpom tɿv tɿp ʔvy'van ʔae phsa:
 ฉัน ไป ซื้อ ของ ที่ ตลาด

12.1.2.2 คำกริยา

มีคำหลักเพียง 1 คำที่สามารถจะมีคำสร้อยประกอบให้เป็น
 คำซ้ำได้ 2 รูป และทั้งคำหลักและคำซ้ำทุกรูปทำหน้าที่เป็นคำกริยาได้เหมือนกัน แต่ความ
 หมายของคำหลักและคำซ้ำไม่เหมือนกัน ในรายการคำที่จัดเสนอไว้ข้างล่างนี้ จะมีประโยค

ตัวอย่างที่คำซ้ำและคำหลักปรากฏรูปคำละ 2 ประโยค ประโยคแรกมีคำซ้ำ ประโยคหลังมีคำหลัก

301. ស្បង់ទីស្បង់ /sbo:t-sbae/
/kè: ba:n sbot-sbae nɔ̃v compnəh mɔ̃k khpom/
เขา ใต้ สบตเด่น ๆ อยู่ เฉพาะ หน้า ฉนั้น

ស្បង់ /sbo:t/
/kè: ba:n sbo:t nɔ̃v compnəh mɔ̃k khpom/
เขา ใต้ สบตสามาน อยู่ เฉพาะ หน้า ฉนั้น

302. ទីស្បង់ស្បង់ /sbae-sbo:t/
ไซเหมือนกับหมายเลข 301

12.1.2.3 คำกริยาคุณศัพท์

คำซ้ำและคำหลักซึ่งทำหน้าที่เป็นคำกริยาคุณศัพท์ได้เหมือนกัน แต่มีความหมายไม่เหมือนกันทีเดียว เท่าที่รวบรวมไว้ได้มีเพียง 1 คู่ ในรายการคำที่จัดเสนอไว้ข้างล่างนี้ จะมีประโยคตัวอย่างที่คำซ้ำและคำหลักปรากฏรูปคำละ 2 ประโยค ประโยคแรกมีคำซ้ำ ประโยคหลังมีคำหลัก

23. ក្រអូបក្រអូប /krə'ʔo:p-krə'ʔaep/
/mɨ:ən khlvn krə'ʔo:p-krə'ʔaep nɔ̃v khnoŋ su:ən-phka:/
มี กลิ่น หอมหวล อยู่ ใน สวนดอกไม้

ក្រអូប /krə'ʔo:p/
/mɨ:ən khlvn krə'ʔo:p nɔ̃v khnoŋ su:ən-phka:/
มี กลิ่น หอม อยู่ ใน สวนดอกไม้

12.1.2.4 คำวิเศษณ์

คำซ้ำและคำหลักซึ่งทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ได้เหมือนกัน แต่

มีความหมายไม่เหมือนกันที่เดียว เท่าที่รวบรวมไว้ได้มีเพียง 1 คู่ ในรายการคำที่จัดเสนอไว้ข้างล่างนี้ จะมีประโยคตัวอย่างที่คำซ้ำและคำหลักปรากฏรูปคำละ 2 ประโยค ประโยคแรกมีคำซ้ำ' ประโยคหลังมีคำหลัก

1. กฐาคกฐาย /kə'kʔa:k-kə'kʔa:y/
 /khnɔm lɔ̄: so: khme:ŋ saɛc kə'kʔa:k-kə'kʔa:y/
 ฉั้น ไคยิ่น เสียง เด็ก หัวเราะ กาก ๆ ด้วยความพอใจ

- กฐาค /kə'kʔa:k/
 /khnɔm lɔ̄: so: khme:ŋ saɛc kə'kʔa:k/
 ฉั้น ไคยิ่น เสียง เด็ก หัวเราะ กาก

12.1.3 คำซ้ำและคำหลักไม่ปรากฏในประโยคเดียวกัน

12.1.3.1 คำนาม

คำซ้ำและคำหลักทำหน้าที่เป็นคำนามเหมือนกันแต่จะไม่ปรากฏในประโยคเดียวกัน เท่าที่รวบรวมได้มี 3 คู่

103. ตธตธ /thɔ̄:n-thi:ɛn/
 /kʰɔ̄t mi:ɛn thɔ̄:n-thi:ɛn craɛn/
 เขา มี เงินทอง มาก

- ตธ /thɔ̄:n/
 /kʰɔ̄t mi:ɛn thɔ̄:n/
 เขา มี สมบัติ

174. ตตาทต /pniɛh-pniŋ/
 /srɔ̄y niɪh mi:ɛn pniɛh-pniŋ/
 ผู้หญิง นี้ มี ครรภ
 ผู้หญิงคนนี้มีครรภ์

รตท : /p̄n̄oh/

/khme:ŋ niḥ ch̄h̄: p̄n̄oh/

เด็ก นี้ ปวด ท้อง

เด็กคนนี้ปวดท้อง

333. สมัครสมัคร /ʔom'p̄h̄:-ʔom'p̄h̄on/

/ni:əŋ niḥ ba:n tro:v ʔom'p̄h̄:-ʔom'p̄h̄on/

ผู้หญิง นี้ ได้ ถูก คาถาอาคม

ผู้หญิงคนนี้ได้ถูกคาถาอาคม

สมัคร /ʔom'p̄h̄:/

/ȳ:ŋ tro:v thv̄: ʔomp̄h̄: 1ʔo:/

เรา ต้อง ทำ ความประพฤติ คี

12.1.3.2 คำกริยา

คำนำและคำหลักทำหน้าที่เป็นคำกริยาเหมือนกัน แต่จะไม่ปรากฏในประโยคเดียวกัน เท่าที่รวบรวมได้มี 4 คู่

153. ไซ้ไซ้ /prae-pru:əl/

/seckhdv̄y prae-pru:əl taen-tae mi:ən ci:ə to:məda:/

ความ เปลี่ยนแปลง ย่อม มี เป็น ขรรคมดา

ไซ้ /prae/

/ka: prae phi:esa: khmae ci:ə phi:esa si:əm m̄h̄n

การ แปร ภาษา เขมร เป็น ภาษา ไทย ไม่

l̄mba:k t̄e:/

ลำบาก ++

វង់ង /von'və:ŋ/
 /khnɔm daə von'və:ŋ phlo:v/
 นั้น เกิน หลง ทาง

12.1.3.3 คำกริยาคุณศัพท์

คำซ้ำและคำหลักที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาคุณศัพท์เหมือนกัน
 แต่ไม่ปรากฏในประโยคเดียวกัน เท่าที่รวบรวมได้มี 4 คู่

32. ខ្មោច /khmɔv-khmu:əl/
 /pə:lna: mi:ən phlɔ:ŋ cheh phtəəh yɔ:ŋ ʔa:c nɔŋ/
 เมื่อไร มี เพลิง ไหม บ้าน เรา อาจ จะ

khɔ:ŋ phsaen khmɔv-khmu:əl pə:ŋ mə:k/
 เห็น กวัน พลุคำ เต็ม ฟ่ำ

ខ្មៅ /khmɔv/
 /mənɔs mnək nih mi:ən sombo:l khmɔv ɳv:ŋɔt/
 มนุษย์ คน 1 นี้ มี ผิว คำ สนิท
 คนคนนี้มีผิวคำสนิท

105. ឆឹង /nɔŋ-thuŋ/
 /ni:əŋ nih mi:ən kerəya: nɔŋ-thuŋ/
 นาง นี้ มี กิริยาวาจา เรียบร้อย

ឆឹង /nɔŋ/
 /yɔ:ŋ tro:v tɔk rebos nih ʔaoy nɔŋ/
 เรา ต้อง ไว้ ของ นี้ ให้ เรียบร้อย
 เราต้องไว้ของนี้ให้ถูกที่

189. ไซมไซจธ /mɛːn-tɛːn/
 /soːm meːttaː khpom prɔh khpom kroː mɛːn-tɛːn/
 ขอ เมตตา นั้น เพราะ นั้น ยากจน จริง ๆ

ไซม /mɛːn/
 /rɔɔŋ nih kaot miːɔn mɛːn/
 เรื่อง นี้ เกิด มี จริง

221. รจิสรจยฺส /rɔːtʰis-rɔːtʰiːs/
 /khmeːŋ toːc-toːc rɔɔt leːŋ rɔːtʰis-rɔːtʰiːs/
 เด็ก เล็ก ๆ วิ่ง เล่น ชุกมุน

รจิส /rɔːtʰis/
 /kɛː khom thvʰiː-kaː rɔːtʰis rɔɔl khluːɔn/
 เขา พยายาม ทำงาน วุ่นวาย แต่ละ ตัวเอง
 แต่ละคนพยายามทำงานอยู่วุ่นวาย

260. ญาคญษ /lmɛːk-lmɔːm/
 /kɔɔt ceh phiːɔsaː khmae lmɛːk-lmɔːm/
 เขา รู้ ภาษา เขมร พอสสมควร

ญษ /lmɔːm/
 /kɔɔt ceh phiːɔsa khmae lmɔːm prae kaː baːn/
 เขา รู้ ภาษา เขมร พอ ใจ การ ได้

12.2 คำซ้ำและคำหลักทำหน้าที่ต่างกัน

คำซ้ำพวกหนึ่งในภาษาเขมรมีหน้าที่แตกต่างจากคำหลัก ความหมายของคำซ้ำก็แตกต่างกันด้วย แม้ว่า ส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของความหมายที่มีต่อความหมายของคำหลักอยู่บ้างก็ตาม คำซ้ำที่มีหน้าที่แตกต่างจากคำหลักนี้ จักรรวมได้เป็น 8 พวก ด้วยกัน

ตามลักษณะของหน้าที่ที่ต่างกันเป็นคู่ ๆ ดังนี้ คือ

คำซ้ำเป็นคำนาม - คำหลักเป็นคำวิเศษณ์	จัดเป็นพวก	คำนาม - คำวิเศษณ์
คำซ้ำเป็นคำกริยา - คำหลักเป็นคำนาม	"	คำกริยา - คำนาม
คำซ้ำเป็นคำกริยา - คำหลักเป็นคำกริยาคุณศัพท์	"	คำกริยา - คำกริยาคุณศัพท์
คำซ้ำเป็นคำกริยาคุณศัพท์ - คำหลักเป็นคำนาม	"	คำกริยาคุณศัพท์ - คำนาม
คำซ้ำเป็นคำกริยาคุณศัพท์ - คำหลักเป็นคำกริยา	"	คำกริยาคุณศัพท์ - คำกริยา
คำซ้ำเป็นคำกริยาคุณศัพท์ - คำหลักเป็นคำวิเศษณ์	"	คำกริยาคุณศัพท์ - คำวิเศษณ์
คำซ้ำเป็นคำวิเศษณ์ - คำหลักเป็นคำกริยา	"	คำวิเศษณ์ - คำกริยา
คำซ้ำเป็นคำวิเศษณ์ - คำหลักเป็นคำกริยาคุณศัพท์	"	คำวิเศษณ์ - คำกริยาคุณศัพท์

12.2.1 คำนาม - คำวิเศษณ์

คำหลักเป็นคำวิเศษณ์ แต่เมื่อประกอบคำสร้อยแล้วทำให้ได้คำซ้ำ ทำหน้าที่เป็นนาม เท่าที่รวบรวมได้ในภาษาเขมรมี 1 คู่ ดังต่อไปนี้ คือ

40. ๑๕๘ /khniː -khniːə/ 62

/yʔːŋ	troːv	ceh	cùːəy	khniː -khniːə	tʂv	vɨŋk	tʂiv	m̄iːk/
เรา	ต้อง	รู้จัก	ช่วย	ซึ่งกันและกัน	ไป	กลับ	ไป	มา
เราต้องช่วยซึ่งกันและกัน								

๑๕๙ /khniːə/

/ʔaoy	khniːə	tʂv	phoːŋ/
ให้	พวกเรา	ไป	ควย

62 หมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.1

12.2.2 คำกริยา - คำนาม

คำซ้ำมีหน้าที่เป็นกริยา แต่สร้างขึ้นจากคำหลักซึ่งมีหน้าที่เป็นนาม ที่รวบรวมไว้ได้ 2 คู่ ดังนี้ คือ

12. คว่ำชั้ คว่ำ ^h ^h /kbac-kbo:/ 63
^h ^h /kcm cehtae kbac-kbo: craen pè:k/
 อยา ประคิมฐู่ประคอย มาก ++
 อยาประคิมฐู่ประคอยมากนักเลย
- คว่ำชั้ ^h /kbac/
^h /phtèeh nih son mī:en baep kbac craen nǎs/
 บ้าน นี้ สร้าง มี แบบ ลวดลาย มาก นัก
 บ้านหลังนี้สร้างมีแบบลวดลายมาก

14. คว่ำชั้ ^h ^h /kbo:-kbac/
 ไซ้เหมือนกับหมายเลข 12

12.2.3 คำกริยา - คำกริยาคุณศัพท์

คำหลักเป็นคำกริยาคุณศัพท์ แต่เมื่อประกอบคำสร้อยแล้วทำให้คำซ้ำทำหน้าที่คำกริยา เท่าที่รวบรวมได้ในภาษาเขมรมี 2 คู่ ดังต่อไปนี้ คือ

8. เีคฉะคาฉ ^h /kaenj-kaon/
^h /phlǝ:v lǝ:ŋ tɿv phnòm kaenj-kaon ci:ə craen ?onlǝ:/
 ถนน ขึ้น ไป ภูเขา คคเคียว อยู่มาก แห้ง
 ถนนขึ้นภูเขาคคเคียวมาก

⁶³ คู่มือหมายเลขเดียวกันขอ 12.1.2.1

ธคาង /kaŋ/

/mən̄is̄ nih̄ kaŋ khlan̄ n̄is̄/

มนุษย์ นี้ คคโคง แรง นั้ก

คนกนนี้คคโคงเกง

131. ប្រញាប់ប្រញាល់ /prə'nap-prə'nal/ ⁶⁴

/kom̄ prə'nap-prə'nal̄ p̄e:k/

อย่า รีบเร่ง มาก

ប្រញាប់ /prə'nap/

/khn̄om̄ m̄in̄ ʔa:c̄ t̄ɿv̄ l̄e:ŋ̄ ci:ə-m̄i:əy-n̄in̄ ɿð:k̄

ฉัน ไม่ สามารถ ไป เล่น กับ คุณ

pr̄eh̄ khn̄om̄ mi:ə̄n̄ ka: prə'nap/

เพราะ ฉัน มี งาน ควน

12.2.4 คำกริยาคุณศัพท์ - คำนาม

คำซ้ำมีหน้าที่เป็นคำกริยาคุณศัพท์ แต่สร้างขึ้นจากคำหลักซึ่งมีหน้าที่เป็น
นาม ที่รวบรวมไว้ได้มี 3 คู่ ดังนี้ คือ

21. ក្រចេងក្រចុង /krə'he:ŋ-krə'ho:ŋ/ ⁶⁵

/phliəŋ̄ thl̄iək̄ craən̄ thv̄ɿ: ʔaoȳ phlo:v̄ thn̄ol̄

ฝน ตก มาก ทำ ให้ ทาง ถนน

krə'he:ŋ-krə'ho:ŋ/

เป็นหลุมบ่อ

⁶⁴ คู่มือหมายเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.2

⁶⁵ คู่มือหมายเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.3

/srs nih mī:en kəmmət cruʔet-crī:əp tʰv daoy
 ศิษย์ นี้ มี ความคิด ทราบ ไป โดย

?ana:nikuəm barəŋ/

อาณานิคม ฝรั่งเศส
 ศิษย์คนนี้มีความคิดเอนเอียงไปทางฝรั่งเศส

ครูชาย /crī:əp/

/tʰk crī:əp ta:m tʰnəl/
 นำ ทีม ตาม ทาง

152. ครูชื้อ /prae-khvae/

/kʰnom mən̄ co:l-cvt somdvy prae-khvae/
 ฉัน ไม่ ชอบ คำพูด เปลี่ยน

ครู /prae/

/kʰnom prae phi:əsa: khmae ci:ə phi:əsa: li:əv/
 ฉัน แปล ภาษา เขมร เป็น ภาษา ลาว

232. รณาทรรณาท /rə'li:ək-rə'lɔ:c/

/mən̄-ceh nʰv ?aoy sɲiəm tɛ: sok - sok tʰv lɛ:ŋ tʰk
 ไม่ รู้จัก อยู่ ไหน นิ่ง ++ สุข สุข ไป เล่น นำ

kʰdav ?aoy rə'li:ək-rə'lɔ:c pɛ:ŋ khlu:ən/
 รอน ไหว ลวก เต็ม ตัว

ไม่รู้จักระอนอยู่ไหน อยู่ ๆ ก็ไปเล่นน้ำรอนไหวลวกเต็มตัว

รณาท /rə'li:ək/

/kɛ: rə'li:ək tʰk kʰdav/
 เขา ลวก นำ รอน

เขาถูกรอนลวก

234. รณาสรรณาท /rə'lɔ̌ət-rə'lɔ̌:c/ 67

/khme:ŋ nih ba:n tro:v phl̄i:ŋ rə'lɔ̌ət-rə'lɔ̌:c/
 เด็ก นี้ ใต้ ทอง ไฟ ถลอก
 เด็กคนนี้ถูกไฟถลอก

รณาท /rə'lɔ̌ət/

/de:kch̄u:s kumru:l ch̄i: m̄in rə'lɔ̌ət sac ch̄i:/
 กบใสไม้ ใส ไม้ ไม้ ถลอก เนื้อ ไม้
 กบใสไม้ที่ใสไม้ไม่ถลอก

248. รรัชทรรทาท /rə'haek-rə'haok/ 68

/k̄iət p̄iək ʔa:v rə'haek-rə'haok/
 เขา ใต้ ใต้ ขาคืน

รรัชท /rə'haek/

/sɔml̄iək-bɔmp̄iək n̄iək p̄ika: dael ʔɔ:ŋk̄ūy ta:m m̄iət
 ใต้ผา คน พิการ ฝั่ง ฝั่ง ตาม ปาก

thnɔl rə'haek/

ถนน ขาคืน

318. สรุบบุ /sru:əl-bu:əl/

/khme:ŋ nih mi:ən keriya: sru:əl-bu:əl/
 เด็ก นี้ มี กิริยา เรียบร้อย

67 หมายเหตุเดียวกันขอ 12.1.1.3

68 หมายเหตุเดียวกันขอ 12.1.1.2

ស្រួល /sru:əl/
 /thŋay nih nɛək khru: mɔ̀n bɔ̀nriən phi:əsa: khmae
 វ័ន ន័ កុំ ក្រូ មៃ ស័ន ភាសា ខេមរ

khpom tɛ: prɛh kʋət mɔ̀n sru:əl khlu:ən/
 ជ័ន ++ ពេរោះ ខោ មៃ ងាយ ត័វ
 វ័នន័កុំក្រូមៃស័នភាសាខេមរជ័នពេរោះខោមៃកុំស័មាយ

320. ស្លូតបូត /slo:t-bo:t/
 /mɔ̀nɔ̀s nih mi:ən kiriyi:ə slo:t-bo:t/
 មនុស័ ន័ មី កិរិយា បុំណុល

ស្លូត /slo:t/
 /mɔ̀:l nuh mda:y srɔy, nih slo:t suphi:əpri:əpsa:/
 កុំ ន័ ម៉េ យូឡិឡិ ន័ រើបរ័យ សុភាវ
 កុំន័ ម៉េខ័ងយូឡិឡិកុំន័សុភាវរើបរ័យ

332. អៀនប្រិយ /ʔiən-priən/ ⁶⁹
 /yʔ:ŋ mɔ̀n tro:v thvʔ: ʔa:ka:rɛəh ʔiən-priən/
 រោ មៃ ត័ឡ ត័ អាការ ឡាយ

អៀន /ʔiən/
 /khme:ŋ ʔiən mɔ̀t thmɛy/
 កើក ឡាយ ភ័ន មៃ

12.2.6 កាក្រិយាកុំក័វ័ត - កាវិសេឡ

កាវិមាន័វ័តន័ មៃកាក្រិយាកុំក័វ័ត ត័ត្រាងខ័ងកាក្រិយាកុំក័វ័តន័ មៃ

⁶⁹ កុំណុយលេខកើយក័ងខ័ 12.1.1.3

คำวิเศษณ์ ที่รวบรวมได้มี 10 คู่ ดังต่อไปนี้ คือ

19. ក្រេព្យងក្រេព្យាង /kre'ne:ŋ-kre'pa:ŋ/ ⁷⁰
 /kom praə sɔmdrɔy kre'ne:ŋ-kre'pa:ŋ dak khnom/
 อย่า ไซ่ คำพูด ประชดประชั้น ใส่ นั้น

ក្រេព្យាង /kre'pa:ŋ/
 /sɔk nih bas kre'pa:ŋ/
 ดม นั้น ยุ่ง เป็นกระเวียง

20. ក្រេព្យ័តក្រេព្យាំង /kre'paet-kre'pan/ ⁷¹
 /kom thvɛ: rɔŋkpi:ə kre'paet-kre'pan baep nih/
 อย่า ทำ กิริยา ซึ่งโกรธ แบบ นั้น

ក្រេព្យាំង /kre'pan/
 /kɛ: khom kre'pan/
 เขา โกรธ โกรธ
 เขาโกรธมาก

150. ក្រេវក្រាវ /pre:v-pra:v/
 /khnom lɔ: so: pre:v-pra:v/
 ฉนั้น ใค้ฉนั้น ใฉียง ใเพลง ใ

ក្រាវ /pra:v/
 /kaew baek pra:v/
 ใแว ใแก ใเพลง

⁷⁰ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3 และ 12.1.1.4

⁷¹ หมายเหตุเลขเดียวกันขอ 12.1.1.3

211. รสีก รสีด /rə'dyk-rə'dae/⁷²
 /yʒ:ŋ mʒ:l khʒ:ŋ cū:ə phnɯm rə'dyk-rə'dae/
 เรา มอง เห็น เทือก เขา ระเกะระกะ
 รสีก /rə'dyk/
 /chʒ: rɪ:əŋ khni:ə rə'dyk/
 ยืน เรียง กัน เป็นแถวแต่ไม่เป็นระเบียบ
288. สตีง สรตาต /sɔm'pɪ:ŋ-sɔm'pɔ:ŋ/
 /mɪ:ən ʔvyvan sɔm'pɪ:ŋ-sɔm'pɔ:ŋ/
 มี สิ่งของ สุ่มไว้เป็นกอง
 สรตาต /sɔm'pɔ:ŋ/
 /phka: rɪ:k sɔm'pɔ:ŋ/
 ดอกไม้ บาน เป็นกระจุก
293. สส สส /skɯs-ski:ey/
 /phka: mliħ rɪ:k skɯs-ski:ey/
 ดอก มะลิ บาน สฝรั่ง
 สส /skɯs/
 /phka: mliħ mɪ:ən pɔ:ə sɔ: skɯs/
 ดอก มะลิ มี สี ขาว โพลน
304. สึกร สมาส /smak-sma:n/⁷³
 /khɲom mɪ:ən cvt smak-sma:n nɯŋ mit-phəək/
 ฉัน มี ใจ รักใคร่ กับ เพื่อน

⁷² ดูหมายเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.3

⁷³ ดูหมายเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.3

สึ๊ต /smak/

/khpom srəlap ko:n smak/
 นั้น รัก ลูก อย่างลูกค้ม

306. สฺหะสฺห /sməh-sma:n/

ไซ่เหมือนกับหมายเลข 304

309. สฺร่เป็กสฺร่เป็ก /srə'pe:k-srə'paek/ ⁷⁴

/krəcə:k srə'pe:k-srə'paek/

เล็บ เปิด

สฺร่เป็ก /srə'paek/

/prom nɨv ʔae phtɛəh khpom prələk srə'paek craen
 พรหม อยู่ ที่ บ้าน นั้น สกปรก กระเด็ด หลาย

ʔonlɨ:/

แหง

310. สฺร่เป็กสฺร่เป็ก /srə'paek-srə'paek/

ไซ่เหมือนกับหมายเลข 309

12.2.7 คำวิเศษณ์ - คำกริยา

คำหลักเป็นคำกริยา แต่เมื่อประกอบคำสร้อยแล้วทำให้ได้คำซ้ำทำ
 หน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ เท่าที่รวบรวมได้ในภาษาเขมรมี 12 คู่ ดังต่อไปนี้ คือ

⁷⁴ หมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.4

33. อริบเออริบ /khsɔp-khsieɔ/
- /kom niyɪ:əy khsɔp-khsieɔ craen pè:k/
 อยา พุก กระซิบกระซาบ มาก ++
- อริบ /khsɔp/
 /kè: ba:n khsɔp ?aoy khpom sdap tha:/
 เขา ได้ กระซิบ ให้ ฉัน พัง ว่า
42. ครูอิวครูอิว /kre'vi:s-kre'vi:əs/ ⁷⁵
- /mənɪs nih thvɜ:-ka: kre'vi:s-kre'vi:əs/
 มนุษย์ นี้ ทำงาน ลวก ๆ
- ครูอิว /kre'vi:əs/
 /kè: kre'vi:əs day/
 เขา แกว่ง มือ
45. ฉีกฉาก /ŋi:k-ŋi:ək/
- /dɔmrɛy dae ŋi:k-ŋi:ək/
 ฉาง ฉีก ฉายไปฉายมา
- ฉาก /ŋi:ək/
 /kom ŋi:ək chvɛ:ŋ ŋi:ək sdam craen pè:k/
 อยา หั้น ฉาย หั้น ขวา มาก ++
- อยาหั้นฉายหั้นขวามอยนั้

75 หมายเหตุเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.2

100. ตุร่นตุร่า /tu'rɛn-tu'ri:ə/ ⁷⁶
 /kʰət chɯ: tu'rɛn-tu'ri:ə yni: chnam haəy/
 เขา เจ็บ ทรนทราย นาน ปี แล้ว

ตุร่น /tu'rɛn/
 /ta: cas tu'rɛn khlaŋ/
 ตา แก่ เจ็บ มาก

102. ถี่จยจย /tre:m-trɔ:m/
 /ta: cas nih daə tre:m-trɔ:m/
 ตา แก่ นี้ เดิน หลังโค้ง

จย /trɔ:m/
 /vi:ə trɔ:m khlu:ən khlan/
 เขา ทรุดโทรม ตัวเอง มาก
 เขาทรุดโทรมมาก

165. ต่งต่ง /phʔiəŋ -phʔɔ:ŋ/
 /kè: chɔ: phʔiəŋ -phʔɔ:ŋ mɛ:l ikhaon
 เขา ขึ้น ออกท้อออกท้าง กู ละคร

ต่งต่ง /phʔiəŋ/
 /phʔiəŋ tre:ciək sdap/
 เจ็บ หู พัง

⁷⁶ หมายเลขเดียวกันขอ 12.1.1.4

172. เขตตุงตาส

/pe:p -pi:əs/

/mi:ən combaŋ pe:p-pi:əs tɕəŋ prə'tɕ:əs khmae/

มี การรบ มากมาย ทั่ว ประเทศ เขมร

มีการรบทั่วไปในสาธารณรัฐกัมพูชา

เขตตุง

/pe:p/

/tɕək pe:p phtɕɨ/

น้ำ เต็ม ขึ้น

232. รพះรฆาพ

/rə'yɕəh -rə'yi:əy/ 77

/kɕ: tro:v chkae kham rə'yɕəh rə'yi:əy/

เขา ถูก สุนัข กัด เหวอะหะ

รพះ

/rə'yɕəh/

/pɕ:lhə: khyol baok khlaŋ mə:k-çhɕ: rə'yɕəh/

เมื่อไร ลม พัด แรง กิ่งไม้ นึก

235. รฮึรฮ่าส'

/rə'vin-rə'vɕən/ 78

/mənɕ pika: daə rə'vin-rə'vɕən/

มนุษย์ พิการ เดิน พับไปพับมา

รฮ่าส'

/rə'vɕən/

/ʋə:ntɕ:ŋ rə'vɕən khnoŋ so:m/

ปลาไหล พัน (ตัวเอง) ใน ฌวก

ปลาไหลพันฌวก

77 หมายเหตุเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.4

78 หมายเหตุเลขเดียวกันข้อ 12.1.1.4

268. สลับสนธิ /sɔn'lop-sɔn'len/ ⁷⁹
 /khmɛːŋ de:k-lɔ̀ək sɔn'lop -sɔn'len/
 เค็ก นอน สลับใส
 สลับ /sɔn'lop/
 /kɛː troːv laːn bok tɔ̀ɔl sɔn'lop/
 เขา ถูก รก ขน จน สลับ
286. สำเภาสำเภา /sɔm'taek-sɔm'taok/
 /kɛː phyːə ʔeːɰk sɔm'taek - sɔm'taok pɔ̀iːŋ pɔ̀iːs/
 เขา แขนว แดงโม ทองแดง เต็ม **
 เขาแขนวแดงโมทองแดงเยอะเยะ
 สำเภา /sɔm'taok/
 /preːciəv taŋ doːmboːl sɔm'taok khbaːl cɔ̀h kraom/
 คางคาว เกาะ หลังกา หอย หัว ลง ขางล่าง
311. สรวีสรวี /sre'mae-sre'may/
 /khɲom mɔ̀n coːlcɔt mənɯs niyɔ̀y sre'mae-sre'may/
 ฉั้น ไม้ ขอบ คน พุด เพอฉั้น
 สรวี /sre'may/
 /khɲom sre'mae doːc-ciːə baːn lɔ̀iː sɔmdry nɛ̀ək/
 ฉั้น ฝั้น เหมือน ใต้ ยืน คำพุด คุณ

⁷⁹ หมายเหตุเดียวกันขอ 12.1.3.2

12.2.8 คำวิเศษณ์ - คำกริยาคุณศัพท์

คำหลักเป็นคำวิเศษณ์ แต่เมื่อประกอบคำสร้อยแล้ว ทำให้ได้คำซ้ำทำหน้าที่เป็นกริยาคุณศัพท์ เท่าที่รวบรวมได้ในภาษาเขมรมี 3 คู่ ดังต่อไปนี้ คือ

206. ระฉาก ระฉล /re'ŋɔ:k-re'ŋɔ:l/ 80

/kè: ʔɔŋkɔy re'ŋɔ:k-re'ŋɔ:l/

เขา นั่ง หัวคำไปหมด

ระฉาก /re'ŋɔ:k/

/khpom khɿ:p tae khba:l re'ŋɔ:k/

ฉัน เห็น แก หัว คำ ๆ

216. รธก รธาก /re'te:k-re'ta:k/ 81

/kè: sliəkʔpɿək re'te:k-re'ta:k/

เขา ใส่เสื้อผ้า โกรงกราง

รธาก /re'ta:k/

/sompɔək khly re'ta:k/

กระโปรง โกรงกราง

251. ร้ฉาก ร้ฉาก /rum'de:k -rum'da:k/

/kè: spɿ:əy sɔmpɿ:əy rum'de:k - rum'da:k/

เขา สพาย ของ หยอนยาน

ร้ฉาก /rum'da:k/

/dɔh rum'da:k mɔn lʔɔ: tɿ:/

นม หอย ไม่ สวย ++

80 หมายเหตุเดียวกันขอ 12.1.1.4

81 หมายเหตุเดียวกันขอ 12.1.1.4